

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VEIKLOS AUDITO

A T A S K A I T A

2002 m. gruodžio 24 d. Nr. 2040-17

Vilnius

VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ ORGANIZAVIMAS BEI SUDARYTŲ SUTARČIŲ VYKDYMAS VSDFV

**VEIKLOS AUDITO 4 – TO
DEPARTAMENTO DIREKTORĖ**

BIRUTĖ PUZIENĖ

ATASKAITOS PLANAS

1. ĮŽANGA
2. AUDITO SUBJEKTAS
3. AUDITO MASTAS
  - 3.1. Audito objektas
  - 3.2. Audito tikslas
  - 3.3. Audito apimtis
  - 3.4. Audito procesas
4. AUDITO REZULTATAI
  - 4.1. Viešųjų pirkimų organizavimas
  - 4.2. Socialinio draudimo išmokų skyrimo ir mokėjimo” taikomosios sistemos diegimo konkurso vertinimas
  - 4.3. Informacinių technologijų paslaugas teikiančių bendrovių bendradarbiavimo VSDFV analizė
  - 4.4. Viešojo pirkimo “VSDFV duomenų perdavimo tinklo, apimančio visus teritorinius padalinius, sukūrimas ir duomenų perdavimo paslaugų pirkimas VSDF valdybos teritoriniuose skyriuose” procedūrų vertinimas
  - 4.5. Atvirojo konkurso „VSDFV kompiuterių ir biuro įrangos priežiūra“ procedūrų vertinimas
  - 4.6. Kompiuterinės įrangos, spausdintuvų bei licenzijų pirkimo konkurso procedūrų vertinimas
  - 4.7. VSDFV sudarytų viešųjų pirkimų sutarčių vykdymas ir priežiūra
5. AUDITO IŠVADOS
  - 5.1. Išvados dėl viešųjų pirkimų organizavimo
  - 5.2. Išvados dėl viešųjų pirkimų komisijų sudarymo ir viešųjų pirkimų procedūrų laikymosi
  - 5.3. Išvados dėl sudarytų sutarčių vykdymo ir priežiūros
6. REKOMENDACIJOS

IŽANGA

Vykdant Valstybės kontrolieriaus pavaduotojo V.Švedo 2002-10-21 pavedimą Nr.2040-17, Valstybės kontrolės Veiklos audito 4-ojo departamento vyresnysis valstybinis auditorius A.Gumuliauskas (grupės vadovas), valstybinis auditorius A.Tamulis ir Informacijos valdymo departamento direktoriaus pavaduotojas A.Sadauskas atliko Viešųjų pirkimų organizavimo bei sudarytų sutarčių vykdymo Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyboje (toliau tekste – VSDFV) vertinimą.

Pastaruoju metu viešųjų pirkimų klausimai bei problemos yra ne tik plačiai aptariamai žiniasklaidoje, bet susilaukė ir aukščiausių Lietuvos Respublikos pareigūnų dėmesio. Ir tai nenuostabu, nes 2001 m. viešiesiems pirkimams išleista 2108237,5 tūkst. Lt, be to, statistika rodo, kad viešiesiems pirkimams panaudojamų lėšų suma kiekvienais metais didėja.

2002 m. Valstybės kontrolės atlikto informacinių sistemų taikomosios programinės įrangos priežiūros paslaugos įsigijimo ir vykdymo Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyboje veiklos audito rezultatai paskatino atlikti ir kitų viešųjų pirkimų organizavimo bei vykdymo VSDFV veiklos auditą.

AUDITO SUBJEKTAS

Audituojamas subjektas: Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba.

Adresas: Konstitucijos pr. 12, Vilnius, LT-2600, kodas 9163022. Tel.: 2724864, faks.: 723641, <http://www.sodra.lt>, el. paštas: sodrainfo@sodra.lt.

Audituojamu laikotarpiu VSDFV vadovavo: A.Pikiotas (2000-06-01 – 2001-02-12), S.Rimkus (2001-02-13 – 2001-04-12), D.Prevelis (2001-04-12 – 2002-11-06), Č.Zabulienienė (2002-11-07 iki dabar). Finansų ir apskaitos skyriaus vedėjos pareigas nuo 1999-05-24 iki dabar eina R.Česnulevičienė.

VSDFV yra valstybinio socialinio draudimo fondą administruojanti centrinė institucija atsakinga už patvirtintą VSDF biudžeto įvykdymą, užtikrina įstatymuose numatytą apdraustųjų aprūpinimą, organizuoja įmokų rinkimą, pensijų ir pašalpų išmokėjimą. Pagrindinis uždavinys – operatyvus valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto lėšų tvarkymas ir apskaita, užtikrinant įmokų surinkimą, išmokų paskyrimą ir išmokėjimą gavėjams.

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nustatyta tvarka patikėjimo teise naudoja, valdo Valstybinio socialinio draudimo fondo turtą bei juo disponuoja.

Valdyboje yra 14 skyrių, kurie atsako už socialinio draudimo organizavimą ir vykdymą visoje šalies teritorijoje, dalyvauja rengiant socialinio draudimo įstatymų bei kitų norminių aktų projektus, rengia metodinius nurodymus, instrukcijas, išaiškinimus, teikia metodinę ir praktinę pagalbą teritoriniams skyriams, nagrinėja draudėjų ir apdraustųjų prašymus bei skundus, apibendrina sukaupią darbo patirtį.

AUDITO MASTAS

Audito objektas

Viešųjų pirkimų organizavimas bei sudarytų sutarčių vykdymas VSDF valdyboje.

Audito tikslas

Viešųjų pirkimų organizavimo bei sudarytų sutarčių vykdymo VSDF valdyboje vertinimas.

Audito apimtis

Audituojamas laikotarpis – 2001 m. ir 2002 m. I-III ketvirčiai. Audito tikslams pasiekti numatytos dvi užduotys:

1 užduotis

Nustatyti, ar viešieji pirkimai tinkamai organizuoti.

2 užduotis

Nustatyti, ar sudarytos sutartys tinkamai įgyvendinamos.

Šių užduočių įvykdymui audito grupė suformavo audito klausimus, pateiktus ataskaitos prieduose (1 priedas). Pagal šiuos klausimus buvo renkami duomenys ir įrodymai atliekant auditą.

Audito procesas

Audito procesas vykdytas prisilaikant audito plano ir audito programos. Audito metu naudoti sekantys duomenų rinkimo metodai:

- dokumentinis (rašytinių dokumentų nagrinėjimas);
- apklausos (pokalbiai su darbuotojais);
- testavimo (faktinių duomenų apie vykdymą gavimas).

Analizuojamos visumos dalies atranka atlikta grupuojant pirkimus pagal rūšis. Audituojamu laikotarpiu VSDFV įvyko 11 viešųjų pirkimų, 6 iš jų susiję su informacinėmis technologijomis (kompiuterių, biuro įrangos, licenzijų, kompiuterinės įrangos priežiūros, sistemų

kūrimo ir diegimo paslaugų pirkimai). Būtent iš šios grupės pasirinkti viešieji pirkimai detaliai analizei: 2 viešieji pirkimai, kurių pasėkoje sudarytos sutartys ilgesniam laikotarpiui nei vieni finansiniai metai, bei 2 viešieji pirkimai, kuriuose kartojausi nugalėtojas. Analizuojami pirkimai sudaro 50.3% visų VSDFV 2001-2002 metais vykdytų viešųjų pirkimų vertės.

Surinktos informacijos analizavimui naudoti sekantys metodai:

- loginės analizės;
- palyginamosios analizės;
- sisteminės analizės
- santykinės analizės;
- statistiniai;
- kaštų - naudos analizės.

Auditas pradėtas 2002-10-23, auditas baigtas 2002-12-24. Audito trukmė 46 darbo dienos.

AUDITO REZULTATAI

VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ ORGANIZAVIMAS

Pagal 2001-11-08 VSDFV direktoriaus D.Prevelio įsakymu Nr.951 patvirtintą valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos darbo reglamentą, fondo organizacinę struktūrą sudaro: direktorius, direktoriaus pavaduotojai, skyriai ir Vidaus audito tarnyba.

2002-01-14 VSDFV direktoriaus D.Prevelio įsakymu Nr.18 yra patvirtintos direktoriaus ir direktoriaus pavaduotojų kuravimo sritys ir pareigos. Viešųjų pirkimų sritis nėra priskirta nei direktoriui, nei kuriam nors vienam iš direktoriaus pavaduotojų.

2001-11-08 patvirtinto VSDFV darbo reglamento 73 straipsnyje yra nurodyta, kad prekės, paslaugos ir darbai perkami pagal viešųjų pirkimų įstatymą. Prekių, paslaugų bei darbų pirkimo, kuriam viešųjų pirkimų įstatymas nėra taikomas, tvarka nustatyta šio darbo reglamento 82 straipsnyje. Jame nurodyta, kad direktorius pasirašo banko sąskaitų nacionaline ir užsienio valiuta sutartis. Jokio kito dokumento, reglamentuojančio viešųjų pirkimų tvarką VSDFV nėra.

Pastebėjimas: 2001-11-08 patvirtintame VSDFV darbo reglamente nėra nurodyta, kad prekių, darbų ir paslaugų pirkimas, kuriam nėra taikomas viešųjų pirkimų įstatymas, vykdomas remiantis 1999-09-29 LR Vyriausybės nutarimu Nr.1079 patvirtinta tvarka.

Iš dalies darbo pasidalinimas viešųjų pirkimų procese yra įtvirtintas atskirų skyrių nuostatuose. 2001-01-12 VSDFV direktoriaus A.Pikioto įsakymu Nr.30 patvirtintuose Ūkio valdymo skyriaus nuostatuose yra nurodytos tokios skyriaus funkcijos: analizuoja ir apibendrina

VSDFV įstaigų pateiktus materialinio – techninio aprūpinimo sąmatų projektus, užtikrina jų įgyvendinimą; koordinuoja atskirų pagrindinių priemonių įsigijimą ir paskirstymą; įstatymų nustatyta tvarka rengia VSDFV blankų, žurnalų, pažymėjimų gamybos, leidybos paslaugų teikimo bei materialinių vertybių įsigijimo viešuosius pirkimus; kitos funkcijos. Ūkio valdymo skyriaus vedėjas J.R.Garmus paaiškino, kad teritoriniai skyriai pateikia Ūkio valdymo skyriui paraiškas, kuriose nurodo savo poreikius. Atsižvelgiant į numatomą finansavimą yra planuojami pirkimai.

Pastebėjimas: VSDFV tik iš dalies reglamentuotas viešųjų pirkimų planavimas. Tai, kad VSDFV nei vienam 2001-2002 metais vykusiam viešojo pirkimo konkursui neskelbė išankstinio informacinio pranešimo, tuo pažeisdama Viešųjų pirkimų įstatymo 12 str. 2 d. 1 p. (redakcija, galiojusi iki 2002-05-17) ir LR Vyriausybės 1999-12-27 nutarimu Nr.1480 patvirtintą išankstinių informacinių pranešimų apie numatomus pirkimus einamaisiais metais skelbimo tvarką, patvirtina nepakankamą viešųjų pirkimų planavimą.

Konkurso organizavimas ir vykdymas pavedamas kiekvienam pirkimui VSDFV direktoriaus įsakymu sudaromai viešojo pirkimo komisijai. Į komisijas visada yra įtraukiami Teisės bei Finansų ir apskaitos skyrių specialistai. Perkamų paslaugų, prekių ar darbų specialistas į komisijos sudėtį buvo įtrauktas tik vieną kartą, vieną kartą viešojo pirkimo komisija perkamų kompiuterių techninėms charakteristikoms įvertinti kvietė ekspertus.

Pastebėjimas: VSDFV direktorius D.Prevelis, sudarydamas viešojo pirkimo komisijas, nevykdė viešųjų pirkimų įstatymo 6 straipsnio 2 dalies reikalavimo atsižvelgti į komisijos narių technines žinias. VSDFV Teisės skyriaus vedėjas A.Bitinas paaiškino, kad komisijos narė S.Kazickienė yra baigusi Vilniaus universiteto Matematikos fakultetą ir yra dirbusi programuotoja.

Kiekvienu atveju yra tvirtinamas viešojo pirkimo konkurso komisijos darbo reglamentas, kuriame yra nurodoma užduotis, funkcijos, teisės ir pareigos, darbo organizavimo tvarka. Viešojo pirkimo komisijos atlieka viešųjų pirkimų įstatyme, darbo reglamente bei kituose norminiuose aktuose, reglamentuojančiuose viešuosius pirkimus, numatytas funkcijas. Komisijos veikla pasibaigia pateikus pasirašyti VSDFV sutarties projektą, priėmus sprendimą nutraukti konkursą, įvykdžius visas VSDFV užduotis.

Viešojo pirkimo sutarties projektą ruošia Teisės skyrius arba paruoštas sutarties projektas yra derinamas su Teisės skyriumi. Paruoštas sutarties projektas derinamas taip pat su Finansų ir apskaitos skyriumi. Tipinių sutarčių formų nėra, jos ruošiamos kiekvienam pirkimui vadovaujantis konkurso dokumentais, Lietuvos Respublikos Civiliniu kodeksu, kitais teisės aktais.

Visas viešųjų pirkimų sutartis pasirašo VSDFV direktorius.

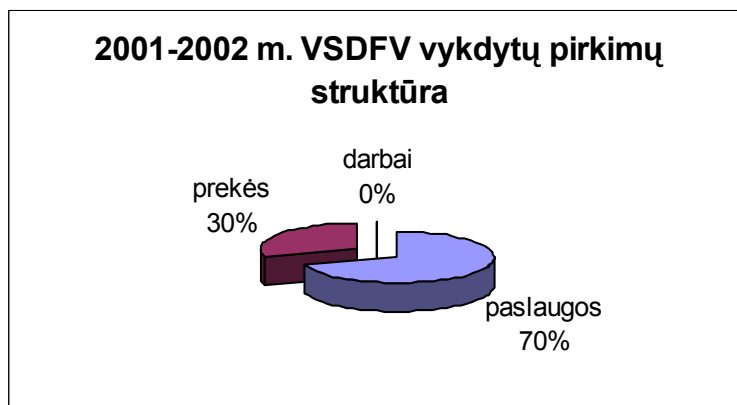
Prekių ir statybos, remonto darbų pirkimo sutarčių vykdymą kontroliuoja Ūkio valdymo skyrius. Prekių pirkimo sutarčių vykdymas kiekybine išraiška yra kontroliuojamas

priimant prekes į sandėlį. Prekių kokybės kontrolę atlieka tiesioginiai vartotojai. Statybos ir remonto darbų kiekybė bei kokybė yra tikrinama priimant naudoti pastatytus ar suremontuotus pastatus, statinius, patalpas.

Kai kurių sutarčių vykdymo priežiūrai yra skiriami atsakingi asmenys. 2002-03-19 VSDFV direktoriaus raštu Nr.103-09-710 Informacinės sistemos duomenų tvarkymo skyriaus vedėjas A.Prosevičius paskirtas atsakingu asmeniu už visus sutartis tarp VSDFV ir AB „Alna“ vykdymo klausimus.

Pastebėjimas: VSDFV nėra vieningos sudarytų viešųjų pirkimų sutarčių vykdymo kontrolės sistemos.

2001-2002 metais VSDFV vykdytų viešųjų pirkimų pasiskirstymas pagal pirkimų rūšis pavaizduotas grafike.

Pastebėjimas: iš VSDFV 2001-2002 m. vykdytų viešųjų pirkimų 70% sudaro paslaugų pirkimai (pagal vertę), kurie priskiriami rizikingų pirkimų grupei.

IŠVADA

Viešųjų pirkimų organizavimo procesas VSDFV nepakankamai reglamentuotas.

SOCIALINIO DRAUDIMO IŠMOKŲ SKYRIMO IR MOKĖJIMO TAIKOMOSIOS SISTEMOS DIEGIMO KONKURSO VERTINIMAS

Laikinais ėjusio Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos (toliau- VSDFV) direktoriaus pareigas S.Rimkaus 2001-04-09 įsakymu Nr.311 buvo sudaryta “Socialinio draudimo išmokų skyrimo ir mokėjimo” taikomosios sistemos diegimo konkurso (toliau – Konkurso) organizavimo komisija: R.Kaminskas (VSDFV direktoriaus pavaduotojas), A.Juknevičiūtė (Finansų ir apskaitos skyriaus viršininkės pavaduotoja), R.Kulikauskienė (draudimo organizavimo, personalo ir valdymo paslaugų skyriaus vyresn. specialistė), A.Prosevičius (Informacinės sistemos duomenų tvarkymo centro direktorius), Ž.Plytnikas (Teisės skyriaus vyr. juriskonsultas).

Skelbimas dėl numatomo pirkimo buvo paskelbtas 2001-04-14 leidinio „Valstybės žinios“ Nr.30 priede „Informaciniai pranešimai“. Skelbime buvo nurodyta, kad pirkimo objektas yra kompiuterinės taikomosios sistemos „Valstybinio socialinio draudimo išmokų skyrimas ir mokėjimas“ įdiegimas VSDFV valdybos teritoriniuose skyriuose. Taip pat buvo nurodytas pirkimo objekto kodas: 72.00.00. Pažymėtina, kad Viešųjų pirkimų tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 2000-12-20 įsakymu Nr.130 „Dėl viešųjų pirkimų procedūrų ataskaitų sudarymo ir teikimo tvarkos“ patvirtintoje Pirkimo procedūrų ataskaitų rengimo ir teikimo tvarkoje toks kodas nėra nurodytas, o pirkimo objektams, susijusiems su kompiuteriais yra priskirti kiti kodai. Minėtas neatitikimas negalėtų būti vertinamas atsitiktine klaida, nes yra nustatytas ir kitų konkursų dokumentuose.

VSDFV pastabų iš Viešųjų pirkimų tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės dėl netinkamo kodo naudojimo nėra gavusi.

Pastebėjimai: 1. VSDFV, skelbdama taikomosios sistemos „Valstybinio socialinio draudimo išmokų skyrimas ir mokėjimas“ diegimo konkursą, nesivadovavo Viešųjų pirkimų tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 2000-12-20 įsakymu Nr.130 „Dėl viešųjų pirkimų procedūrų ataskaitų sudarymo ir teikimo tvarkos“ patvirtinta Pirkimo procedūrų ataskaitų rengimo ir teikimo tvarka, t.y. objektui priskyrė minėtoje Tvarkoje nenurodytą kodą, ir tuo galėjo suklaidinti tiekėjus (rangovus), ketinančius dalyvauti organizuojamame konkurse.

2. VSDFV pastabų iš Viešųjų pirkimų tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės dėl netinkamo kodo naudojimo negavo.

Tame pačiame 2001-04-14 skelbime (leidinio „Valstybės žinios“ Nr.30 priede „Informaciniai pranešimai“) buvo nurodyta, kad reikalaujamas paslaugų teikimo terminas yra 2002-07-01, o konkursiniai pasiūlymai turi būti pateikti iki 2001-05-08. Po duomenimis paskelbimui leidinyje „Valstybės žinios“ pasirašė l.e. VSDFV direktoriaus pareigas S.Rimkus.

Minėtajam konkursui organizuoti buvo parengti (tačiau VSDFV vadovybės nepatvirtinti) Konkurso dokumentai. Šių dokumentų 8 skirsnio „Pasiūlymų vertinimo kriterijai“ 8.2. punkte buvo nurodyta, kad pasiūlymų vertinimas bus atliekamas pagal ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijų nustatymo metodiką, patvirtintą LR Vyriausybės 1999-12-30 nutarimu Nr.1503. To paties skirsnio 8.3. punkte buvo pateikta formulė, kuri rodo, kad buvo rengiamasi pasiūlymus vertinti ne tik kainos, bet ir techninių kriterijų požiūriu: kainos kriterijui buvo suteiktas 80 proc. lyginamasis svoris, o techniniams kriterijams – 20 proc.

Konkurso dokumentų priede Nr.4 numatomas techninio kriterijaus vertinimas buvo detalizuotas smulkiau: Konkurso dalyviams buvo numatyta skirti papildomus balus už siūlomą sistemos įdiegimo spartą bei konkurso dalyvio patirtį, atliekant analogiškų sistemų diegimo darbus.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-12-30 nutarimo Nr.1503 „Dėl ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijų nustatymo metodikos patvirtinimo“ patvirtintos Ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijų nustatymo metodikos 3 punktas nustato, kad tiekėjo (rangovo) kvalifikaciją charakterizuojantys parametrai negali būti laikomi pirkimo objekto parametrais ir apskaičiuojant pasiūlymo ekonominį naudingumą netaikomi.

Ketiniimą dalyvauti minėtame Konkurse ir įsigyti Konkurso dokumentus pareiškė UAB „Sintegra“ (2001-05-04), UAB „Blue Bridge“ (2001-04-25), BĮ UAB „Informacinės technologijos“ (2001-04-18) bei UAB „Siemens“ (2001-04-17).

Pastebėjimai: 1. Organizuojant taikomosios sistemos „Valstybinio socialinio draudimo išmokų skyrimas ir mokėjimas“ diegimo konkursą, apie kurį buvo paskelbta 2001-04-14 leidinio „Valstybės žinios“ Nr.30 priede „Informaciniai pranešimai“, VSDFV ketino vertinti konkursinius pasiūlymus, atsižvelgdama į siūlomą įdiegimo kainą, įdiegimo spartą (trukmę) bei Konkurso dalyvio patirtį.

2. VSDFV pažeidė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-12-30 nutarimu Nr.1503 „Dėl ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijų nustatymo metodikos patvirtinimo“ patvirtintos Ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijų nustatymo metodikos 3 punkto reikalavimą, draudžiantį tiekėjo (rangovo) kvalifikaciją charakterizuojantį parametą (patirtį, atliekant sistemų diegimo darbus) laikyti pirkimo objekto (taikomosios sistemos diegimo paslaugos) parametru.

VSDF valdybai nuo 2001 m. balandžio mėn. 12 d. pradėjo vadovauti D.Prevelis. VSDFV direktorius D.Prevelis 2001-05-07 raštu Nr. 402-18-1333 kreipėsi į Viešųjų pirkimų tarnybą su prašymu nutraukti aukščiau minėto atvirojo konkurso procedūras. Poreikis nutraukti procedūras buvo motyvuojamas tuo, kad, „atlikus papildomus skaičiavimus, nustatyta, jog taikomosios sistemos įdiegimo paslaugų pirkimo vertė gerokai viršija 700 tūkst. Lt, o vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo 12 straipsnio 3 dalimi, apie tokį pirkimą buvo privaloma skelbti tarptautiniu mastu“. Tai nebuvo padaryta.

Viešųjų pirkimų tarnyba prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-28 raštu Nr.14-1188 sutiko, kad, siekiant išvengti Viešųjų pirkimų įstatymo 12 straipsnio 3 dalies pažeidimo, VSDFV iki pirkimo sutarties sudarymo nutrauktų „Socialinio draudimo išmokų skyrimo ir mokėjimo taikomosios sistemos diegimas“ paslaugų pirkimo procedūras.

Viešojo pirkimo komisijos 2001-06-04 posėdyje (protokolas Nr.61-402-56) buvo nutarta nutraukti atvirojo konkurso procedūras. Skelbimas apie pirkimo procedūrų nutraukimą buvo paskelbtas 2001-06-09 leidinio „Valstybės žinios“ Nr.46 priede „Informaciniai pranešimai“.

VSDFV direktoriaus D.Prevelio 2001-11-20 įsakymu Nr.985 buvo sudaryta taikomosios sistemos „Socialinio draudimo išmokų skyrimas ir mokėjimas“ diegimo konkurso

organizavimo komisija: R.Kaminskas (VSDFV direktoriaus pavaduotojas), A.Juknevičiūtė (Finansų ir apskaitos skyriaus viršininkės pavaduotoja), R.Kulikauskienė (draudimo organizavimo, personalo ir valdymo paslaugų skyriaus vyresn. specialistė), Ž.Plytnikas (Teisės skyriaus vyr. juriskonsultas), S.Kazickienė (draudimo organizavimo skyriaus viršininko pavaduotoja), A.Bitinas (Teisės skyriaus vedėjo pavaduotojas). Minėto įsakymo 3 punkte buvo nurodyta, kad netenka galios 2001-04-09 įsakymas Nr.311 (šiuo įsakymu 2001-04-09 laikinai ėjęs VSDFV direktoriaus pareigas S.Rimkus buvo sudaręs ankstesnės sudėties viešojo pirkimo komisiją tam pačiam taikomosios sistemos “Socialinio draudimo išmokų skyrimas ir mokėjimas” diegimo konkursui organizuoti).

VSDFV direktorius D.Prevelis minėtu 2001-11-20 įsakymu Nr.985 sudarė naujos sudėties pirkimo komisiją anksčiau organizuotam ir 2001-06-04 nutrauktam taikomosios sistemos “Socialinio draudimo išmokų skyrimas ir mokėjimas” diegimo konkursui organizuoti. Šiuo įsakymu direktorius D.Prevelis į ankstesnės sudėties komisiją įtraukė A.Bitiną (Teisės skyriaus vedėjo pavaduotoją) ir S.Kazickienę (Draudimo organizavimo skyriaus viršininko pavaduotoją), tačiau iš ankstesnės sudėties komisijos pašalino A.Prosevičių (Informacinės sistemos duomenų tvarkymo centro direktorių), nors organizuojamas Konkursas buvo susijęs būtent su VSDFV informacinėmis sistemomis. VSDFV direktorius D.Prevelis iš pirkimo komisijos pašalindamas komisijoje buvusį informacinių sistemų specialistą, neužtikrino, kad būtų laikomasi 1996-08-13 Viešųjų pirkimų įstatymo Nr.I-1491 6 straipsnio 2 dalies reikalavimo: skiriant pirkimo komisijos narius, turėjo būti atsižvelgta ne tik į ekonomines bei teises, bet ir į komisijos narių technines žinias.

Pastebėjimas: VSDFV direktorius D.Prevelis, 2001-11-20 sudarydamas viešojo pirkimo komisiją, nesivadovavo Viešųjų pirkimų įstatymo 6 straipsnio 2 dalies reikalavimu atsižvelgti į komisijos narių technines žinias: iš anksčiau sudarytos pirkimo komisijos pašalino joje buvusį informacinių sistemų specialistą A.Prosevičių. VSDFV Teisės skyriaus vedėjo A.Bitino nuomone pakako to, kad komisijoje liko S.Kazickienė, turinti matematikės išsilavinimą ir programuotojos darbo patirties.

Nutraukus aukščiau minėtomis aplinkybėmis pirmojo pirkimo procedūras, taikomosios sistemos “Socialinio draudimo išmokų skyrimas ir mokėjimas” diegimo konkurso dokumentacija buvo patvirtinta 2001-10-02 VSDFV direktoriaus D.Prevelio įsakymu Nr. 881. Palyginus konkurso dokumentų redakcijas, nustatyti šie skirtumai:

1 lentelė

Eil. Nr.	Konkurso dokumentai, parengti, kai VSDFV Direktoriaus pareigas laikinai ėjo S.Rimkus	Konkurso dokumentai, parengti, kai VSDFV direktoriaus pareigas ėjo D.Prevelis
1	Pasiūlymų vertinimo kriterijus- ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas (kriterijai: įdiegimo kaina, terminai, siūlytojo patirtis)	Pasiūlymų vertinimo kriterijus- mažiausia bendra taikomosios sistemos įdiegimo kaina.

2	Išstatinio kapitalo, pelno rodiklio reikalavimas Nenurodytas	Vykdytojo įstatinis kapitalas ne mažesnis nei 700 tūkst. Lt, 2000 metų pelnas- ne mažesnis nei 100 tūkst. Lt (nepriklausomai nuo to, iš kokios veiklos jis gautas)
3	Patirties reikalavimas (metais) nenurodytas, bet į patirtį buvo ketinama atsižvelgti konkurso pasiūlymų nagrinėjimo metu.	Patirties reikalavimas- mažiausiai 3 metai (priešingu atveju pasiūlymas galėjo būti atmestas)
4	Skelbimas apie numatomą pirkimą tarptautiniu mastu nepaskelbtas	Skelbimas apie numatomą pirkimą tarptautiniu mastu paskelbtas, tačiau konkurso dalyviui iškeltas reikalavimas - turėti ne mažiau kaip 5 gerai valstybine kalba kalbančius specialistus, turinčius ne mažesnę kaip 3 metų patirtį pirkimo dokumentuose nurodytoje srityje.
5	Pirkimo dokumentai parengti lietuvių kalba.	Skelbimas apie numatomą pirkimą paskelbtas tarptautiniu mastu, tačiau pirkimo dokumentai parengti tik lietuvių kalba.
6	Reikalaujamas paslaugų teikimo terminas 2002-07-01	Reikalaujamas paslaugų teikimo terminas 2002-12-31

Pastebėjimas: Pirkimo procedūros, pradėtos tuo metu, kai VSDFV direktoriaus pareigas laikinai ėjo S.Rimkus, buvo nutrauktos, motyvuojant nepaskelbimu apie numatomą pirkimą tarptautiniu mastu, tačiau, organizuojant pakartotinį taikomosios sistemos “Socialinio draudimo išmokų skyrimas ir mokėjimas” diegimo konkursą, vadovaujant VSDF valdybai D.Preveliui, buvo ne tik ištaisyta minėta klaida, bet ir pakeisti pirkimo dokumentų esminiai punktai: pakeistas geriausio pasiūlymo vertinimo kriterijus (atsisakyta konkurso dalyviui suteikti papildomus balus už jo siūlomus spartesnius sistemos įdiegimo terminus), nustatyti minimalūs įstatinio kapitalo bei metinio pelno dydžio rodikliai, sukonkretintas konkurso dalyvio turimos minimalios patirties reikalavimas (atsisakyta konkurso dalyviui suteikti papildomus balus už jo turimą didesnę negu kiti dalyviai patirtį).

Taip pat buvo nurodyta būtinybė konkurso dalyviui turėti ne mažiau kaip 5 gerai valstybine kalba kalbančius specialistus. Pažymėtina, kad šis reikalavimas galėjo diskriminuoti konkurso dalyvį iš užsienio valstybės (Viešųjų pirkimų tarnybos prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės direktoriaus 2000-10-09 įsakymu Nr.90 “Dėl pirkimo dokumentuose pateikiamų techninių reikalavimų rengimo metodikos patvirtinimo“ patvirtintos Pirkimo dokumentuose pateikiamų techninių reikalavimų rengimo metodikos 4.6. punkte nurodyta, kad konkurso dokumentuose neturi būti nuostatų, kurios tiesiogiai ar netiesiogiai sudarytų palankesnes sąlygas vieniems tiekėjams arba diskriminuotų kuriuos nors kitus tiekėjus (rangovus)).

Pasiūlymus taikomosios sistemos “Socialinio draudimo išmokų skyrimas ir mokėjimas” diegimo konkursui pateikė UAB “Etnomedijos intercentras”, UAB “Informacinės technologijos” bei AB „Alna“. Visi trys pasiūlymai pateikti 2001-12-07.

Viešojo pirkimo komisijos 2001-12-07 posėdyje (protokolo Nr. 61-202-142) buvo atplėšti vokai su tiekėjų konkursiniais pasiūlymais. Pasiūlymuose buvo nurodytos šios taikomosios sistemos įdiegimo kainos (su PVM):

UAB "Informacinės technologijos"- 2 741 498,72 Lt;

AB „Alna“ – 2 103 800 Lt;

UAB "Etnomedijos intercentras"- 2 396 000 Lt.

Konkurso dokumentacijos 4.1.9.1 punkte buvo nurodyta, kad Vykdytojo darbuotojai privalo turėti ne mažesnę nei 3 metų darbo patirtį naudojant sistemų projektavimo ir programinės įrangos kūrimo priemones Oracle Designer 2000 bei Oracle Developer 2000 įmonės lygio kliento-serverio architektūros sistemų, veikiančių paskirstytos DB režime, kūrime ir diegime. UAB "Etnomedijos intercentras" pateikė Viešojo pirkimo komisijai dokumentus ne apie savo, o kitos įmonės - UAB "Penki kontinentai"- darbuotojų darbo patirtį. Dokumentai, kad UAB "Etnomedijos intercentras" darbuotojai turi reikiamą patirtį, nurodytą konkurso dokumentacijoje, Viešojo pirkimo komisijai voke su konkursiniu pasiūlymu nebuvo pateikti, tačiau pirkimo komisijai pateiktame pasiūlyme nurodyta, kad su **UAB "Penki kontinentai" 2001-12-06** (t.y. viena diena prieš pateikiant konkursinius pasiūlymus VSDF valdybai) buvo sudaryta Bendradarbiavimo sutartis darbams VSDF valdyboje atlikti.

Pastebėjimas: UAB "Etnomedijos intercentras" nepateikė Viešojo pirkimo komisijai dokumentus, įrodančius, kad minėtos bendrovės darbuotojai turi reikiamą darbo patirtį, nurodytą konkurso dokumentacijoje.

Konkurso dokumentacijos 4.1.10 punktu buvo nustatyta, kad Vykdytojas privalo pateikti duomenis apie savo sukurtas ir įdiegtas taikomas sistemas, panaudojant programinės įrangos kūrimo priemones Oracle Designer 2000 ir Oracle Developer 2000. UAB "Etnomedijos intercentras" pateikė informaciją, nurodydama, kad vykdo VSDFV ir Valstybinės ligonių kasos (toliau - VLK) informacinės sistemos priežiūrą. Pažymėtina, kad minėtus darbus UAB "Etnomedijos intercentras" vykdė ne vien savo jėgomis, bet pasitelkdama AB „Alna“ specialistus pagal bendradarbiavimo sutartis su šia bendrove (žr. Valstybės kontrolės ataskaitas Nr. 2040-7 (2002-06-28) bei 2040-8 (2002-06-27)).

Pastebėjimas: Konkurso dokumentacijoje buvo nurodyta pateikti duomenis apie savo sukurtas ir įdiegtas taikomas sistemas. UAB "Etnomedijos intercentras" konkursiniame pasiūlyme pateikė tikrovės neatitinkančius duomenis apie savo sukurtas ir įdiegtas taikomas sistemas VLK, tačiau viešojo pirkimo komisija nesiėmė veiksmų, kad įsitikintų pateiktos informacijos tikrumu. Pažymėtina, kad UAB "Etnomedijos intercentras", dalyvaudama VSDFV 2001-06-30 skelbtame konkurse dėl informacinės sistemos programinės įrangos priežiūros, taip pat

nepateikė informacijos apie savo sukurtas ir įdiegtas taikomas sistemas ir tai buvo žinoma pirkimo komisijai.

Kadangi UAB „Etnomedijos intercentras“ pateikė informaciją ne apie savo darbuotojų, kaip buvo reikalaujama, patirtį ir ne apie savo sukurtas ir įdiegtas taikomas sistemas, Viešojo pirkimo komisija, vadovaudamasi konkurso dokumentacijos 4.1.9.1, 4.1.10. bei 8.1. punktais turėjo nevertinti UAB „Etnomedijos intercentras“ pasiūlymą, kaip nepilnai atitinkantį reikalavimus, nurodytus konkurso dokumentacijoje, o vadovaujantis tuo metu galiojusio Viešųjų pirkimų įstatymo 26 straipsnio 2 dalies 1 punktu - jį atmesti Kadangi UAB „Etnomedijos intercentras“ bendradarbiavimo su UAB „Penki kontinentai“ sutartis neužtikrino konkurso dokumentacijoje nurodytų kvalifikacinių reikalavimų atitikimo, konkursas būtų laikomas neįvykusiu (Viešųjų pirkimų įstatymo 26 straipsnio 9 dalis).

Pastebėjimas: VSDFV Viešojo pirkimo komisija, vadovaudamasi tuo metu galiojusio Viešųjų pirkimų įstatymo 26 straipsnio 6 dalimi ir konkurso dokumentacijos reikalavimais, turėjo nevertinti tiekėjo (rangovo) UAB „Etnomedijos intercentras“ pasiūlymo, kaip neatitinkančio konkurso dokumentacijoje nurodytų kvalifikacinių reikalavimų.

Konkursui pasiūlymus pateikusių tiekėjų (rangovų) atitikimo Konkurso dokumentuose nurodytiems atskiriems kvalifikaciniams reikalavimams palyginimas

2 lentelė

Konkurso dalyvis	Kvalifikacinis reikalavimas konkurso dokumentuose	Konkurso dalyvio faktiškai pateikti rodikliai	Reikalaujamo ir faktiškai nurodyto rodiklio palyginimas
UAB „Etnomedijos intercentras“	Įstatinio kapitalo minimalus dydis 700 tūkst. Lt	760 tūkst. Lt	Viršija 8,6 proc.
	Minimalus pelnas per 2000 metus - 100 tūkst. Lt	184 tūkst. Lt	Viršija 84 proc.
AB „Alna“	Įstatinio kapitalo minimalus dydis 700 tūkst. Lt	6 587 tūkst. Lt	Viršija 841 proc.
	Minimalus pelnas per 2000 metus - 100 tūkst. Lt	673 tūkst. Lt	Viršija 573 proc.
BĮ UAB „Informacinės technologijos“	Įstatinio kapitalo minimalus dydis 700 tūkst. Lt	885 tūkst. Lt	Viršija 26 proc.
	Minimalus pelnas per 2000 metus - 100 tūkst. Lt	1 641 tūkst. Lt	Viršija 1541 proc.

Pastebėjimas: Organizuojant pakartotinį taikomosios sistemos „Socialinio draudimo išmokų skyrimas ir mokėjimas“ diegimo konkursą, naujai suformuluoti kvalifikaciniai reikalavimai

„konkurso dalyvio įstatinis kapitalas ne mažesnis nei 700 tūkst. Lt, o 2000 metų pelnas - ne mažesnis nei 100 tūkst. Lt“ buvo artimiausi su neseniai informacinių technologijų rinkoje pasirodžiusios UAB „Etnomedijos intercentras“ pateiktais rodikliais.

Atkreiptinas dėmesys, kad UAB „Etnomedijos intercentras“ 2000 metų pelnas nėra gautas iš veiklos, susijusios su informacinėmis technologijomis (UAB „Etnomedijos intercentras“ veiklą, susijusią su informacinėmis technologijomis, pradėjo 2001 m. balandžio mėn.). Manome, kad viešojo pirkimo komisija, siekdama įvertinti konkurso dalyvių pajėgumą atlikti numatytus darbus, turėjo atsižvelgti į minėtą faktą.

Viešojo pirkimo komisijos 2001-12-29 posėdyje (protokolo Nr.61-202-152) buvo nustatyta, o 2002-01-15 posėdyje (protokolo Nr. 61-402-5) buvo patvirtinta preliminarinių pasiūlyimų eilė:

1. AB „Alna“;
2. UAB „Etnomedijos intercentras“;
3. UAB „Informacinės technologijos“.

Viešojo pirkimo komisijos nutarimu AB „Alna“ buvo pripažinta taikomosios sistemos „Socialinio draudimo išmokų skyrimas ir mokėjimas“ diegimo atvirojo konkurso laimėtoja. VSDFV, atstovaujama direktoriaus D.Prevelio ir AB „Alna“, atstovaujama generalinio direktoriaus T.Milaknio 2002-03-06 sudarė sutartį Nr.ISS/2002-5D/103-69 dėl socialinio draudimo išmokų skyrimo ir mokėjimo taikomosios sistemos įdiegimo.

AB „Alna“ savo konkursiniame pasiūlyme nurodė, kad konkurso dokumentuose nurodytus darbus planuoja atlikti savo specialistų jėgomis, tačiau audito metu nustatyta, kad darbus vykdyti yra įsipareigojusi ne tik AB „Alna“, bet ir UAB „Etnomedijos intercentras“ bei BĮ UAB „Informacinės technologijos“. Pažymėtina, kad UAB „Etnomedijos intercentras“, dalyvaudama VSDFV 2001-06-30 skelbtame konkurse dėl informacinės sistemos programinės įrangos priežiūros į pagalbą telkėsi AB „Alna“ specialistus, o dalyvaudama aukščiau minėtame socialinio draudimo išmokų skyrimo ir mokėjimo taikomosios sistemos įdiegimo konkurse, ketino kviesti UAB „Penki kontinentai“ specialistus.

Analizuojant taikomosios sistemos „Socialinio draudimo išmokų skyrimas ir mokėjimas“ diegimo atvirojo konkurso dokumentus bei 2002-04-15 sutartį Nr. ISS/2002-11s tarp UAB „Etnomedijos intercentras“ ir AB „Alna“ dėl minėtos sistemos diegimo darbų vykdymo, nustatyta, kad faktiškai UAB „Etnomedijos intercentras“ šiuos darbus įsipareigojo atlikti 0,5 mln. Lt pigiau, negu nurodė savo konkursiniame pasiūlyme (t.y. faktinė darbų kaina sudaro 79 proc. konkursinio pasiūlymo kainos).

Taip pat pažymėtina, kad minėtoje 2002-04-15 sutartyje Nr. ISS/2002-11s tarp UAB „Etnomedijos intercentras“ ir AB „Alna“ nurodyta, jog UAB „Etnomedijos intercentras“ sistemos

diegimo darbus įsipareigoja atlikti už 1 891 080,36 Lt arba 212 720 Lt pigiau, negu pasiūlė konkurso laimėtoja AB „Alna” – t.y. AB „Alna”, kaip genrangovo funkcijos, minėtų įmonių tarpusavio susitarimu buvo įvertintos 212 720 Lt.

IŠVADA

VSDFV pažeidė tuo metu galiojusio Viešųjų pirkimų įstatymo 26 straipsnio 6 dalies reikalavimą: nevertinti tiekėjo (rangovo) UAB „Etnomedijos intercentras” pasiūlymo, kaip neatitinkančio konkurso dokumentacijoje nurodytų kvalifikacinių reikalavimų.

INFORMACINIŲ TECHNOLOGIJŲ PASLAUGAS TEIKIANČIŲ BENDROVIŲ BENDRADARBIAVIMO VSDFV ANALIZĖ

Siekiant pateikti išsamesnę informacinių technologijų paslaugas teikiančių bendrovių bendradarbiavimo VSDF valdyboje analizę, įterpiamas interpas iš Valstybės kontrolės 2002-06-27 ataskaitos Nr.2040-8 „Dėl informacinių sistemų taikomosios programinės įrangos priežiūros paslaugos įsigijimo ir vykdymo VSDFV veiklos audito rezultatų“:

*„VSDFV ir UAB „Etnomedijos intercentras” 2001-10-09 sudarė sutartį Nr.103-257 dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos informacinės sistemos taikomosios programinės įrangos priežiūros. Ši priežiūra apėmė keturias eksploatuojamas taikomąsias sistemas. Sutarta vieno mėnesio priežiūros darbų kaina yra – **113 280 Lt** įskaitant PVM. Sutartis pasirašyta 5 metams.*

UAB „Etnomedijos intercentras” ir UAB „Alna” 2001-10-15 pasirašė sutartį Nr.K/011015. Pagal šią sutartį UAB „Alna” įsipareigojo skirti reikiamą kiekį specialistų, kurie užtikrintų kokybišką taikomųjų programų sistemų priežiūrą VSDFV, o UAB „Etnomedijos intercentras” už UAB „Alna” atliktus darbus įsipareigojo apmokėti tokia tvarka: 1) nuo 2001-10-09 iki 2002-10-14 – kas mėnesį po 76 280 Lt, įskaitant PVM, 2) nuo 2002-10-15 iki 2003-04-14 – kas mėnesį po 38 140 Lt, įskaitant PVM, 3) nuo 2003-04-15 iki 2003-10-14 – kas mėnesį po 19 070 Lt, įskaitant PVM. Pagal UAB „Alna” pateiktas sąskaitas faktūras UAB „Etnomedijos intercentras” nuo 2001-10-09 iki 2002-04-25 pervėdė 424 514,76 Lt“ (intarpo pabaiga).

Kadangi UAB „Etnomedijos intercentras” subrangovui UAB „Alna“ nuo 2001-10-09 iki 2002-04-25 (t.y. apytikriai per 6,5 mėnesio- žr. minėtą interpą) pervėdė 424 514,76 Lt, VSDF valdyba, vadovaudamasi sutartimi, per tą patį laiką UAB „Etnomedijos intercentras” turėjo pervesti (**113 280 x 6,5**) 736 320 Lt, t.y. UAB „Etnomedijos intercentras” kaip genrangovo funkcijos, minėtų įmonių tarpusavio susitarimu buvo įvertintos 311 806 Lt per 6,5 mėn (736 320 Lt - 424 514 Lt = 311 806 Lt).

AB „Alna“ ir UAB „Informacinės technologijos“ 2001-10-11 (t.y. po dviejų dienų nuo sutarties sudarymo tarp VSDFV ir UAB „Etnomedijos intercentras“) sudarė sutartį Nr.08 dėl Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos informacinės sistemos taikomosios programinės įrangos priežiūros. Ši priežiūra apėmė tas pačias keturias eksploatuojamas taikomas sistemas, kurios buvo nurodytos minėtoje 2001-10-09 sutartyje Nr. 103-257 tarp VSDFV ir konkurso laimėtojo- UAB „Etnomedijos intercentras“:

- Ūkio subjektų ir fizinių asmenų taikomąją sistemą;
- Socialinio draudimo įmokų fiksavimo ir apskaitos taikomąją sistemą;
- Draudėjų revizijos taikomąją sistemą;
- Socialinio draudimo išmokų skyrimo ir mokėjimo taikomąją sistemą.

Pastebėjimas: VSDF valdybai sudarius sutartį su konkurso laimėtoju - UAB „Etnomedijos intercentras“ - vienos savaitės laikotarpyje į informacinės sistemos taikomosios programinės įrangos priežiūros darbus sutarčių pagrindu papildomai įsijungė AB „Alna“ ir UAB „Informacinės technologijos“. (UAB „Informacinės technologijos“, dalyvaudama minėtų paslaugų teikimo konkurse pasiūlė 117 450 Lt kainą per mėnesį, o AB „Alna“ įsigijo konkurso dokumentus, tačiau konkursinio pasiūlymo nepateikė).

Minėtoje 2001-10-11 sutartyje Nr.08 tarp AB „Alna“ ir UAB „Informacinės technologijos“ nurodyta, kad Užsakovas (AB „Alna“) įsipareigoja užsakyti „66 specialistų-mėnesių“ priežiūros darbų bendrai **1 246 080 Lt** sumai, įskaitant PVM. Sąvoka „**66 specialistų-mėnesių**“ reiškė 4 specialistų 12 mėnesių (48), 2 specialistų 6 mėnesiams (12) ir 1 specialisto 6 mėnesiams (6) skyrimą (sutarties 2.1.1 p.).

Vadovaudamiesi verslo logika, kad paprastai dvi privačios verslo įmonės sutartis sudaro rinkos kainomis, darome išvadą, kad:

1. vieno informacinių technologijų specialisto paslaugos rinkoje vertinamos 18 880 Lt/mėn (1 246 080 Lt/66 „specialistų-mėnesių“)

2. genrangovo paslaugos VSDF valdybai kainavo:

- genrangovo UAB „Etnomedijos intercentras“ atveju 47 970 Lt/mėn (311 806 Lt/6,5 mėn.);
- genrangovo AB „Alna“ atveju 17 727 Lt/mėn (212 720 Lt/12 mėn.).

VSDFV mokamo 113 280 Lt/mėn „abonentinio mokesčio“ pagal 2001-10-09 sutartį Nr.103-257 sutartyse tarp privačių įmonių numatyta paskirstymo schema 2001-10-09 – 2003-10-14 laikotarpiu

Sutartyse tarp privačių įmonių nurodytas laikotarpis	UAB „Etnomedijos intercentras“ pajamos iš VSDFV, Lt (2001-10-09 sutartis Nr.103-257)	AB „Alna“ pajamos iš UAB „Etnomedijos intercentras“, Lt (2001-10-15 sutartis Nr.K/01 1015)	UAB „Informacinės technologijos“ pajamos iš AB „Alna“, Lt (2001-10-11 sutartis Nr.08)
2001-10-09 – 2002-10-14 (12 mėn.)	1 359 360 (113280 x 12)	915 360 (76 280 x 12)	906 240 (4 specialistai 12 mėnesių po 18 880 Lt)
2002-10-15 – 2003-04-14 (6 mėn.)	679 680 (113280 x 6)	228 840 (38140 x 6)	226 560 (2 specialistai 6 mėnesiams po 18 880 Lt)
2003-04-15 – 2003-10-14 (6 mėn.)	679 680 (113280 x 6)	114 420 (19 070 x 6)	113 280 (1 specialistas 6 mėnesiams po 18 880 Lt)
Iš viso:	2 718 720	1 258 620	1 246 080
<i>Likutis, įvykdžius sutartinius įsipareigojimus, Lt:</i>	<u>1 460 100</u> (atsiskaičius su AB „Alna“)	12 540 (atsiskaičius su UAB „Informacinės technologijos“)	_____

Pastebėjimas: atlikus tiek faktinių, tiek sutartyse numatytų perspektyvinių mokėjimų analizę, daroma išvada, kad UAB „Etnomedijos intercentras“, kaip tarpininko funkcijos, VSDF valdybai gali kainuoti vidutiniškai nuo 47 iki 61 tūkst. Lt per mėnesį (1.460.100/24). Tai patvirtina Valstybės kontrolės 2002-06-27 ataskaitoje Nr.2040-8 „Dėl informacinių sistemų taikomosios programinės įrangos priežiūros paslaugos įsigijimo ir vykdymo VSDFV veiklos audito rezultatų“ pateiktą išvadą, kad „VSDFV pasirašius 2001-10-09 sutartį Nr.103-257 su UAB „Etnomedijos intercentras“ faktinės mėnesio sąnaudos lyginant su faktinėmis sąnaudomis pagal ankstesnes sutartis su BĮ „Informacinės technologijos“ padidėjo 43 227,33 Lt arba 61 proc., o metų sąnaudos padidėjo 518 727,96 Lt“.

Kadangi po minėtos sutarties pasirašymo VSDF valdyboje nebuvo vedama apskaita, kurioje būtų fiksuojama faktinė priežiūros darbų apimtis ir nebuvo analizuojama, kodėl padidėjo programinės įrangos priežiūros išlaidos, į priežiūros darbus papildomai įsijungus UAB „Etnomedijos intercentras“ bei AB „Alna“, padidėjusia išlaidų suma (nuo 43 tūkst. iki 61 tūkst. Lt per mėn.) gali būti padaryta žala VSDF valdybai.

Pastebėjimas: AB „Alna“, UAB „Etnomedijos intercentras“ bei BĮ UAB „Informacinės technologijos“ išteklių kooperavimas bei ekonominis tarpusavio suinteresuotumas finansuoti gaunamomis iš VSDFV lėšomis genrangovą-tarpininką (vienu atveju AB „Alna“, kitu atveju- UAB „Etnomedijos intercentras“) leidžia daryti prielaidą, kad VSDF valdyba paslaugas iš

minėtų įmonių perka ne pačiomis mažiausiomis rinkoje nusistovėjusiomis, nors ir konkurso būdu nustatytomis, kainomis. VSDFV vadovybė, siekdama taupaus ir efektyvaus lėšų panaudojimo, turėjo išanalizuoti minėto reiškinio priežastis, tačiau iki audito pradžios to nebuvo padariusi.

VSDFV skyrių darbuotojų apklausos duomenys rodo, kad senoji sistema neatitiko VSDFV poreikių ir ją reikėjo keisti, tačiau VSDFV savo jėgomis arba su labai nedidele pagalba galėjo atlikti naujų sistemų diegimą. Be to, VSDFV informatikai jaučiasi nušalinti nuo sistemos gyvavimo ciklo darbų – poreikių analizės, koncepcijų kūrimo, strateginio ir taktinio planavimo.

IŠVADA

VSDFV vadovybės veiksmai, dėl kurių gali būti padaryta žala VSDFV:

1. Konkursų skelbimas, detaliam neišanalizavus galimybių atlikti numatytus darbus turimų (arba papildomai priimtų) specialistų jėgomis;
2. Konkursų skelbimas, detaliam neišanalizavus reikalingų paslaugų rinkos kainų ir jų nepalyginus su išlaidomis, reikalingomis turimų (ir papildomai priimtų) specialistų darbo užmokesčiui (VSDFV ir UAB „Etnomedijos intercentras“ 2001-10-09 sutartyje Nr.103-257 numatytas mėnesinis 113 280 Lt mokestis atitinka išlaidas, reikalingas mokėti atlyginimą vidutiniškai 20-30 specialistų, mokant jiems nuo 3000 iki 4500 Lt atlyginimą per mėnesį; ekspertų doc.dr.A.Mitašiūno ir doc.dr.S.Ragaišio duomenimis (vietinių ekspertų iš Vilniaus universiteto pagal PHARE projektą prižiūrinčių „SoDros“ integruotos informacinių technologijų sistemos kūrimą), VSDF valdyboje pagal minėtą sutartį atliekamų darbų apimtis atitinka 4÷5 specialistų atliekamą darbą, t.y. vienas specialistas savo darbdaviui iš VSDFV uždirba vidutiniškai nuo 22.000 iki 28. 000 Lt per mėnesį (113.280 Lt/4÷5), kai tuo tarpu verslo įmonės tarpusavyje panašų darbą vertina 18 880 Lt/mėn (1 246 080 Lt/66 – žr. aukščiau);
3. Išankstinis VSDFV apsisprendimas, t.y. prieš paskelbiant konkursą, sutartį sudaryti ilgesniam negu vienerių metų laikotarpiui, neturint informacijos apie galimą pasiūlymų turinį;
4. VSDFV apsisprendimas nustatyti atsiskaitymą fiksuotu mėnesiniu mokesčiu, nesiejant jo su faktiškai atliekamais darbais;
5. VSDFV delsimas išanalizuoti, kodėl po konkurso pasirašius sutartį, konkurso laimėtojas turi ekonominį interesą pasilikti sau tik genrangovo (tarpininko) funkcijas, o pagrindinę darbų apimtį perduoti subrangovui;

Iš aukščiau pateiktų faktų darytina prielaida, kad organizuojant didesnės vertės viešuosius pirkimus, susijusius su informacinių technologijų specialistų paslaugomis, perkančiosios organizacijos susiduria su specifinių paslaugų rinka, kuri galėtų būti charakterizuojama kaip nepakankamai konkurencinga: t.y. rinkoje stinga įmonių, galinčių pasiūlyti visą reikalingų paslaugų spektrą už priimtina kainą ir tai atlikti su savais ištekliais. Nepakankamo konkurencingumo rinkoje požymiais galėtų būti laikoma:

1. AB „Alna“, UAB „Etnomedijos intercentras“ bei BĮ UAB „Informacinės technologijos“ išteklių kooperavimas bei ekonominis tarpusavio suinteresuotumas finansuoti gaunamomis iš VSDFV lėšomis genrangovą-tarpininką - vienu atveju AB „Alna“, kitu atveju- UAB „Etnomedijos intercentras“;

2. Skirtingų įkainių taikymas: VSDF valdyboje dirbančios verslo įmonės vieno informacinių technologijų specialisto paslaugos VSDF valdybai parduoda vidutiniškai už 22000 - 28000 Lt per mėnesį, nors prekiaudamos panašiomis paslaugomis tarpusavyje, jas vertina 30 proc. pigiau- 18 880 Lt/mėn;

3. Periodiškai pasikartojantys informacinių technologijų paslaugų viešųjų konkursų laimėtojai - AB „Alna“, UAB „Etnomedijos intercentras“, BĮ UAB „Informacinės technologijos“ – bei po konkurso sekantis išteklių kooperavimas gali būti susitarimo pateikti suderintus pasiūlymus viešajame pirkime rezultatas. Vadovaujantis 1999-03-23 Konkurencijos įstatymo Nr.VIII-1099 5 straipsnio 1 dalies 6 punktu, minėto pobūdžio susitarimai yra draudžiami:

a) taikomosios sistemos „Socialinio draudimo išmokų skyrimas ir mokėjimas“ diegimo atvirasis konkursas: pagal 2002-04-15, t.y. po konkurso sudarytą sutartį (Nr. ISS/2002-11s) tarp genrangovo AB „Alna“ ir subrangovo UAB „Etnomedijos intercentras“ dėl minėtos sistemos diegimo darbų vykdymo UAB „Etnomedijos intercentras“ šiuos darbus **įsipareigojo atlikti 0,5 mln. Lt pigiau, negu nurodė savo konkursiniame pasiūlyme;**

b) minėtoje 2002-04-15 sutartyje (Nr. ISS/2002-11s) tarp UAB „Etnomedijos intercentras“ ir AB „Alna“ nurodyta, jog UAB „Etnomedijos intercentras“ sistemos diegimo darbus įsipareigoja atlikti už 1 891 080,36 Lt arba **212 720 Lt pigiau, negu pasiūlė konkurso laimėtoja AB „Alna“.**

IŠVADOS

1. Informacinių sistemų taikomosios programinės įrangos priežiūros paslaugas VSDF valdyboje 2001-10-09 pradėjus teikti privačioms įmonėms, priežiūros išlaidos galėjo padidėti vidutiniškai nuo 47 iki 61 tūkst. Lt per mėnesį.

2. Išlaidų padidėjimas gali būti susijęs su konkurencingumo stoka programinės įrangos priežiūros paslaugų rinkoje.

VIEŠOJO PIRKIMO „VSDFV DUOMENŲ PERDAVIMO TINKLO, APIMANČIO VISUS TERITORINIUS PADALINIUS, SUKŪRIMAS IR DUOMENŲ PERDAVIMO PASLAUGŲ PIRKIMAS VSDF VALDYBOS TERITORINIUOSE SKYRIUOSE” PROCEDŪRŲ VERTINIMAS

Leidinio „Valstybės žinios“ Nr.22 (2001-03-17) priede „Informaciniai pranešimai“ buvo paskelbta, kad VSDFV atvirojo konkurso būdu pirs duomenų perdavimo tinklo, apimančio

visus teritorinius padalinius, sukūrimo ir duomenų perdavimo paslaugas (pirkimo objekto kodas 64.20.00). Skelbime nurodyta, kad reikalaujamas paslaugų teikimo terminas 2004-04-30, vokų atplėšimo procedūros pradžia 2001-04-20 11 val.

Minėtajam konkursui organizuoti buvo parengti (patvirtinti l.e. direktoriaus pareigas S.Rimkaus, tačiau patvirtinimo data nenurodyta) Konkurso dokumentai. Šių dokumentų 7 skirsnio „Pasiūlymų vertinimo kriterijai“ 7.2. punkte buvo nurodyta, kad pasiūlymų vertinimas bus atliekamas pagal ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijų nustatymo metodiką, patvirtintą LR Vyriausybės 1999-12-30 nutarimu Nr.1503. Tame pačiame punkte buvo pateikta formulė, kuri rodo, kad buvo rengiamasi pasiūlymus vertinti ne tik kainos, bet techninių kriterijų požiūriu: kainos kriterijui buvo suteiktas 80 proc. lyginamasis svoris, o techniniams kriterijams – 20 proc.

Konkurso dokumentų priede Nr.7 numatomas techninio kriterijaus vertinimas buvo detalizuotas smulkiau: Konkurso dalyviams buvo numatyta skirti papildomus balus už nemokamą tinklo parametrų keitimą, už galimybę užtikrinti didesnę nei CIR pralaidumą bei už išipareigojimą likviduoti gedimus per dvigubai trumpesnę laiką, nei reikalauja užsakovas.

Konkursinius pasiūlymus VSDFV Viešojo pirkimo komisijai 2001-04-20 pateikė: UAB „Lietuvos telekomo verslo sprendimai“, UAB „Omnitel“, UAB „Bite GSM“ bei VĮ „Infostruktūra“. Viešojo pirkimo komisija 2001-04-20 posėdyje (protokolas Nr.61-402-39) nustatė, kad buvo pasiūlytos šios tinklo įdiegimo / 24 mėn. eksploatacijos kainos:

- UAB „Lietuvos telekomo verslo sprendimai“ – nėra mokesčio/ 1 098 589,44 Lt;
- UAB „Omnitel“ – nėra mokesčio/ 1 418 384,54 Lt;
- UAB „Bite GSM“ – 186 544,68 Lt/ 2 681 611,48 Lt;
- VĮ „Infostruktūra“ – 6 147,80 Lt/ 815 049,60 Lt.

Atlikus konkursinių pasiūlymų vertinimo procedūras Viešojo pirkimo komisijos 2001-07-13 posėdyje (protokolas Nr.61-402-76) konkurso nugalėtoju buvo pripažinta VĮ „Infostruktūra“. Su minėta įmone 2001-07-24 VSDFV direktorius D.Prevelis pasirašė sutartį Nr.103-197 dėl VSDFV kompiuterių tinklo įdiegimo bei duomenų perdavimo paslaugų teikimo. Sutartis pasirašyta 24 mėnesių laikotarpiui.

Pastebėjimai: 1. Organizuojant VSDFV kompiuterių tinklo įdiegimo bei duomenų perdavimo paslaugų teikimo pirkimo konkursą, buvo nurodyta, kad pasiūlymų vertinimas bus atliekamas pagal ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijų nustatymo metodiką, patvirtintą LR Vyriausybės 1999-12-30 nutarimu Nr.1503. Konkurso dokumentai buvo patvirtinti l.e. VSDFV direktoriaus pareigas S.Rimkaus.

2. VSDFV direktoriaus pareigas einant S.Rimkui, pasiūlymų vertinimui pagal ekonominio naudingumo kriterijų buvo teikiamas prioritetas. VSDFV direktoriaus pareigas einant D.Preveliui prioritetiniu pasiūlymų vertinimo kriterijumi buvo laikoma žemiausia kaina.

IŠVADA

VSDFV direktoriaus pareigas einant S.Rimkui, pasiūlymų vertinimui pagal ekonominio naudingumo kriterijų buvo teikiamas prioritetas. VSDFV direktoriaus pareigas einant D.Preveliui prioritetiniu pasiūlymų vertinimo kriterijumi buvo laikoma žemiausia kaina.

ATVIROJO KONKURSO „VSDFV KOMPIUTERIŲ IR BIURO ĮRANGOS PRIEŽIŪRA“ PROCEDŪRŲ VERTINIMAS

VSDFV direktoriaus D.Prevelio 2001-11-28 įsakymu Nr.1001 buvo sudaryta kompiuterinės ir biuro įrangos priežiūros konkurso organizavimo komisija bei patvirtintas šios komisijos darbo reglamentas. Informaciją apie organizuojamą konkursą buvo paskelbta leidinio „Valstybės žinios“ (2001-12-01) priede „Informaciniai pranešimai“ Nr.94.

2001-12-14 UAB „Elsis“ buvo įteikti konkurso dokumentai.

Viešojo pirkimo komisijos 2001-12-17 posėdyje (protokolas Nr.61-100-148) buvo svarstomi kompiuterinės ir biuro įrangos priežiūros konkursui parengti atvirojo konkurso dokumentai. Posėdyje komisija nutarė teikti tvirtinti minėtus dokumentus VSDFV direktoriui.

Pastebėjimas: UAB „Elsis“ 2001-12-14 įteikti VSDFV direktoriaus dar nepatvirtinti, t.y. neturintys juridinės galios konkurso dokumentai.

UAB „Techna Orbis“ 2001-12-07 kreipėsi į VSDFV su prašymu pateikti kompiuterinės ir biuro įrangos priežiūros konkurso dokumentus. VSDFV minėtą prašymą gavo tą pačią dieną (2001-12-07), tačiau konkurso dokumentus išdavė 2001-12-27, t.y. po 20 dienų. Vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo 18 straipsnio 2 dalimi, VSDFV privalėjo pateikti konkurso dokumentus tiekėjams (rangovams) ne vėliau kaip per 6 dienas nuo jų paraiškos gavimo dienos.

Analogiškas vėlavimas išduodant konkurso dokumentus, nustatytas išduodant juos:

- UAB „Blue Bridge“ - paraiškos gavimo data VSDF valdyboje 2001-12-06, dokumentai pateikti 2001-12-20 (pavėluota 8 dienas);

- UAB „Siemens“ - paraiškos gavimo data VSDF valdyboje 2001-12-07, dokumentai pateikti 2001-12-19 (pavėluota 6 dienas);

- UAB „Baltic Amadeus“ - paraiškos gavimo data VSDF valdyboje 2001-12-10, dokumentai pateikti 2001-12-19 (pavėluota 3 dienas).

Pastebėjimas: VSDFV pažeidė Viešųjų pirkimų įstatymo 18 straipsnio 2 dalies reikalavimą pateikti konkurso dokumentus tiekėjams (rangovams) ne vėliau kaip per 6 dienas nuo jų paraiškos gavimo dienos.

Viešojo pirkimo komisijos 2002-02-11 posėdyje (protokolas Nr.61-402-18) buvo sudaryta, o 2002-03-12 posėdyje (protokolas Nr. 61-402-31) patvirtinta preliminarinė pasiūlymų eilė:

1. UAB „Baltic Amadeus“;
2. UAB „Siemens“;
3. UAB „Elsis“;
4. UAB „Techna Orbis“;
5. UAB „Alnos techninis centras“;
6. UAB „Ralinga ir Ko“.

VSDFV, atstovaujama direktoriaus D.Prevelio, ir konkurso laimėtoja UAB „Baltic Amadeus“, atstovaujama prezidento V.Tonkich, 2002-04-15 sudarė sutartį Nr.415-102 dėl kompiuterių bei biuro įrangos priežiūros ir remonto paslaugų teikimo. Sutarties galiojimo terminas 2002-05-02 – 2005-05-02 (3 metai), suminis mėnesinis abonentinis mokestis (su PVM) 49616 Lt (iš viso 1.786.176 Lt per 3 metus).

Aukščiau minėto konkurso dokumentų 9.3, 9.4.3 p. buvo nurodyta, kad kompiuterinės ir biuro įrangos priežiūrai vykdyti reikalingų detalių ir sunaudojamų medžiagų kainos bus derinamos su VSDFV ir, kad detalėms bei medžiagoms, paslaugos teikėjas kas mėnesį išrašys VSDFV sąskaitą-faktūrą. Šios nuostatos iš konkurso dokumentų yra perkeltos ir į paslaugų teikimo 2002-04-15 sutartį Nr.415-102, t.y. įrangos priežiūrai vykdyti reikalingų detalių ir sunaudojamų medžiagų įsigijimui nebuvo taikoma Viešųjų pirkimų įstatymu nustatyta tvarka. VSDFV vyr.finansininkė nurodė, kad 2002 m. gegužės – lapkričio mėn. laikotarpiu VSDFV iš UAB „Baltic Amadeus“ įsigijo detalių ir medžiagų už 450952,66 Lt.

Pastebėjimas: VSDFV 2002 m. gegužės – lapkričio mėn. laikotarpiu iš UAB „Baltic Amadeus“ įsigijo detalių ir medžiagų, reikalingų kompiuterinės ir biuro įrangos priežiūrai vykdyti, už 450952,66 Lt ne konkurso būdu.

IŠVADOS

1. UAB „Elsis“ 2001-12-14 įteikti VSDFV direktoriaus dar nepatvirtinti, t.y. neturintys juridinės galios konkurso dokumentai.

2. VSDFV pažeidė Viešųjų pirkimų įstatymo 18 straipsnio 2 dalies reikalavimą pateikti konkurso dokumentus tiekėjams (rangovams) ne vėliau kaip per 6 dienas nuo jų paraiškos gavimo dienos.

3. VSDFV 2002 m. gegužės – lapkričio mėn. laikotarpiu iš UAB “Baltic Amadeus” įsigijo detalių ir medžiagų, reikalingų kompiuterinės ir biuro įrangos priežiūrai vykdyti, už 450952,66 Lt ne konkurso būdu.

KOMPIUTERINĖS ĮRANGOS, SPAUSDINTUVŲ BEI LICENCIJŲ PIRKIMO KONKURSO PROCEDŪRŲ VERTINIMAS

VSDFV 2002-01-26 leidinio “Valstybės žinios” Nr.7 priede “Informaciniai pranešimai” paskelbė, kad bus perkama: 650 personalinių kompiuterių, kompiuterinė įranga centrinei duomenų bazei, 250 lazerinių spausdintuvų, “Oracle Application Server” licencija bei “MS Office” licencijos. 2002-02-09 minėtame leidinyje (Nr.12) buvo atspausdintas šio skelbimo patikslinimas: perkamų personalinių kompiuterių kiekis sumažintas nuo 650 vnt. iki 340 vnt., lazerinių spausdintuvų kiekis sumažintas nuo 250 vnt. iki 200 vnt.

Konkurso dokumentuose buvo nurodyta, kad tiekėjų siūlomi personaliniai kompiuteriai turi atitikti šiuos reikalavimus:

- būti sertifikuoti darbui su MS Windows NT/2000, Novell Client certification for Microsoft Windows 2000 Professional;

- privalo atitikti ISO-9002 gamybos kokybės standartą.

Pasiūlymų vertinimo kriterijumi buvo pasirinkta žemiausia siūloma kaina.

Pasiūlymus konkursui pateikė: UAB “ProFuturo”, BĮ UAB “Informacinės technologijos”, UAB “CompServis”, AB “Alna”, UAB “Sonex kompiuteriai”, UAB “Baltic Amadeus”, UAB “Blue Bridge”, UAB “Baltijos kompiuterių centras”, UAB “Ars Computandi”.

Viešojo pirkimo komisijos 2002-04-15 posėdyje (protokolas Nr.402-18-1105) buvo sudaryta preliminarinė pasiūlymų eilė: komisijos nustatė, kad geriausius pasiūlymus pagal kiekvieną pirkimo objekto dalį pateikė AB „Alna“, išskyrus 340 personalinių kompiuterių pirkimą, dėl kurio buvo nutarta gauti papildomus paaiškinimus iš tiekėjų.

Siūlomų kompiuterių duomenų vertinimą atliko vietiniai ekspertai doc.dr.A.Mitašiūnas ir doc.dr.S.Ragaišis. Savo 2002-04-11 atsiliepime minėti ekspertai nurodė, kad visų tiekėjų konkursui pateikti kompiuterių modeliai yra tik artimi sertifikuotiems, todėl, jų nuomone, tikėtina, kad patenkins keliamus kokybės standartų reikalavimus.

Siekiant įvertinti siūlomus konkursui kompiuterius, 2002-05-27 minėti ekspertai atliko „pasiūlymuose nurodytų duomenų palyginimą su demonstravimui pateiktų kompiuterių duomenimis“. Buvo lyginami AB “Alna”, UAB “Baltijos kompiuterių centras” ir UAB “Ars Computandi” pateikti kompiuteriai. Ekspertai konstatavo, kad demonstravimui pateiktų kompiuterių

duomenys skiriasi nuo konkursiniuose pasiūlymuose nurodytų duomenų, todėl konkrečios galutinės išvados nepateikė.

Viešojo pirkimo komisijos 2002-06-03 posėdyje (protokolas Nr.402-18-1797) buvo sudaryta preliminarinių pasiūlymų eilė: UAB „Ars Computandi“ pasiūlymas dėl personalinių kompiuterių tiekimo preliminariai buvo pripažintas geriausiu (pasiūlymo kaina 1 113 566 Lt).

Viešųjų pirkimų tarnyba prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-06-17 gavo UAB „Baltijos kompiuterių centras“ skundą Nr.34/L-2002 „Dėl preliminarinio pasiūlymo eilės sudarymo“ perkančiojoje organizacijoje – VSDF valdyboje. Skunde buvo nurodyta, kad tiekėjo UAB „Ars Computandi“ pateikti personaliniai kompiuteriai neatitinka konkurso dokumentuose nurodytų reikalavimų, kadangi nėra sertifikuoti nei darbui su MS Windows NT, nei su MS Windows 2000. UAB „Baltijos kompiuterių centras“ generalinio direktoriaus A.Ramanausko nuomone UAB „Ars Computandi“ pasiūlymas turėjo būti atmestas. Direktorius pažymėjo, kad sertifikavimas susijęs su papildomomis išlaidomis, todėl, jei būtų iš anksto žinoma, jog sertifikavimui nebus skiriamas dėmesys, jo vadovaujama įmonė būtų pasiūliusi kompiuterius žemesnėmis kainomis negu UAB „Ars Computandi“.

Minėtą skundą nagrinėjo Nepriklausoma viešųjų pirkimų ginčų nagrinėjimo komisija. Komisija patvirtino išvadą, kurią pateikė ekspertai A.Mitašiūnas ir S.Ragaišis: visi konkurso dalyviai konkursiniuose pasiūlymuose pateikė tik panašių modifikacijų personalinių kompiuterių sertifikatus. Pažymėtina, kad ginčų nagrinėjimo komisija priėmė VSDFV atstovo paaiškinimą, jog konkurso dokumentuose nurodytas reikalavimas „turi būti sertifikuotas“ dėl personalinių kompiuterių sertifikavimo traktuotinas kaip „gali būti sertifikuotas“.

Nepriklausoma viešųjų pirkimų ginčų nagrinėjimo komisija 2002-07-08 priėmė sprendimą Nr.33/24-1275 UAB „Baltijos kompiuterių centras“ skundą nepatenkinti ir jį atmesti.

Šiuo konkrečiu atveju minėtos sąvokos „turi būti sertifikuotas“ ir „gali būti sertifikuotas“ dėl personalinių kompiuterių sertifikavimo nėra sinonimai, todėl, vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymo 26 straipsnio 2 dalies 2 punktu, konkurso dokumentuose nurodytų reikalavimų neatitinkantys pasiūlymai turėjo būti atmesti.

Pastebėjimas: VSDFV pažeidė Viešųjų pirkimų įstatymo 26 straipsnio 2 dalies 2 punktą, reikalaujantį atmesti konkurso dokumentuose nurodytų reikalavimų neatitinkančius pasiūlymus.

Vadovaudamasi konkurso rezultatais, VSDFV sudarė sutartis:

- dėl kompiuterių pirkimo - su UAB „Ars Computandi“ (sutartyje nurodyta suma 1 113 566 Lt);
- dėl kompiuterinės įrangos centrinei duomenų bazei, licencijų bei lazerinių spausdintuvų pirkimo - su AB „Alna“ (sutartyje nurodyta suma 2 863 934,33 Lt).

Pastebėjimas: VSDFV sudarė sutartį dėl kompiuterių pirkimo su UAB „Ars Computandi“, kuri pasiūlė VSDF valdybai netinkamos kokybės kompiuterius (t.y. neatitinkančius konkurso dokumentuose nurodytų reikalavimų), nors ir už žemesnę negu kiti konkurso dalyviai kainą, t.y. lėšas VSDFV panaudojo neefektyviausiu būdu.

IŠVADOS

1. VSDFV pažeidė Viešųjų pirkimų įstatymo 26 straipsnio 2 dalies 2 punktą, reikalaujantį atmesti konkurso dokumentuose nurodytų reikalavimų neatitinkančius pasiūlymus, o tai sudarė sąlygas sudaryti sutartį dėl kompiuterių pirkimo su UAB „Ars Computandi“, kuri pasiūlė VSDF valdybai netinkamos kokybės kompiuterius nors ir už žemesnę negu kiti konkurso dalyviai kainą. VSDFV lėšas panaudojo neefektyviausiu būdu.

2. Nepriklausoma viešųjų pirkimų ginčų nagrinėjimo komisija 2002-07-08 priėmė sprendimą Nr.33/24-1275 UAB „Baltijos kompiuterių centras“ skundą nepatenkinti ir jį atmesti. Toks sprendimas leido VSDFV įsigyti konkurso dokumentuose nurodytų reikalavimų neatitinkančius kompiuterius.

VSDFV SUDARYTŲ VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ SUTARČIŲ VYKDYMAS IR PRIEŽIŪRA

2002-03-06 sutarties tarp AB „Alna“ ir VSDFV Nr.ISS/2002-5D/103-69 vykdymas iš AB „Alna“ pusės turėjo būti pradėtas po sutarties 3 priede nurodytos medžiagos priėmimo – perdavimo akto pasirašymo. Minėtas aktas pasirašytas 2002-04-03.

2002-04-26 pasirašytame susitarimų protokole yra numatyta, kad pirmo ketvirčio pradžia yra 2002-04-10 (t.y. nuo šios dienos AB „Alna“ turėjo pradėti vykdyti savo sutartinius įsipareigojimus).

2002-06-03 T.Milaknis ir D.Prevelis pasirašė VSDFV TS socialinio draudimo išmokų skyrimo ir mokėjimo įdiegimo darbų reglamentą. Reglamento 10 punkte yra nurodyta, kad vykdytojas skiria atsakingus asmenis, kurie vykdys taikomosios sistemos diegimo darbus.

Pastebėjimas: pokalbiai su VSDFV kai kurių teritorinių skyrių direktoriais leidžia teigti, kad nuo 2002-03-06 iki 2002-06-03 taikomosios sistemos diegimo darbai nebuvo pradėti.

Reglamento 11 punkte yra numatyta, kad vykdytojo paskirti asmenys pasirašo konfidencialumo pasižadėjimus, kurių forma pateikiama 6 priede. Vykdytojo paskirti asmenys yra nurodyti 2 priede. Iš šio sąrašo konfidencialumo pasižadėjimą pasirašė: Edvinas Kazakevičius (2002-06-11); Andrius Grigas, Egidijus Kazakevičius, Dmitrij Burakov, Egidijus Toločka, Skirmantė Ilonytė, Leonas Karaliūnas, Egidijus Globys (2002-10-17). Konfidencialumo

pasižadėjimų nėra pasirašę: Jonas Šimkus, Virgilijus Stonkus, Artūras Skirelis, Rimvydas Kirsnsys, Virginijus Beresnevičius, Martynas Račys.

Pastebėjimai: 1. Iki 2002-10-17 dienos AB „Alna” ir UAB „Etnomedijos intercentras” darbuotojai (išskyrus Edviną Kazakevičių) diegė taikomąją sistemą pažeisdami 1996-06-11 Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo Nr.I-1374 21 str. 5 d. reikalavimus, t.y. raštu nebuvo įsipareigoję saugoti asmens duomenų paslaptį. Dalis darbuotojų iki šiol to nėra padarę.

2. VSDFV nesiėmė veiksmų tinkamai asmens duomenų apsaugai užtikrinti.

Pagal VSDFV TS „Socialinio draudimo išmokų skyrimo ir mokėjimo” įdiegimo darbų reglamento 14 - 15 str. iki 2002-07-10 Trakų ir Širvintų teritoriniuose skyriuose turėjo būti atliktas bandomasis diegimas. Širvintų skyrius su nauja sistema pradėjo dirbti spalio, o Trakų skyrius – lapkričio mėnesiais. Pilnai neatlikus bandomojo diegimo bei duomenų programinės įrangos testavimo, sistema buvo pradėta diegti kituose VSDFV teritoriniuose padaliniuose.

Pastebėjimai: 1. AB „Alna” laiku neįvykdė savo sutartinių įsipareigojimų dėl bandomojo diegimo atlikimo.

2. Nesilaikant darbų reglamento, programinę įrangą, neatlikus testavimo, buvo pradėta diegti VSDFV teritoriniuose skyriuose.

2002-09-30 VSDFV direktorius D.Prevelis įsakymu Nr.484 patvirtino sutarties su AB „Alna” Nr.ISS/2002-05D/103-69 vykdymo priežiūros komitetą bei vykdymo priežiūros priemonių planą. Plane numatyta keturių pakopų sutarties vykdymo priežiūros organizacinė struktūra: VSDFV direktorius; sutarties vykdymo priežiūros komitetas; už sutarties vykdymo priežiūrą atsakingi asmenys; vykdytojo paskirti atsakingi asmenys. Taip pat numatyti kokybės vertinimo kriterijai, procedūros ir kt.

Pastebėjimas: 2002-09-30 VSDFV direktorius D.Prevelis įsakymu Nr.484 patvirtintas sutarties su AB „Alna” Nr.ISS/2002-05D/103-69 vykdymo priežiūros komitetas bei vykdymo priežiūros priemonių planas sudarė sąlygas struktūriškai ir kokybiškai geresniam sutarties priežiūros vykdymui.

2002-11-10 socialinio draudimo išmokų skyrimo ir mokėjimo įdiegimo darbai turėjo būti atlikti 24 teritoriniuose VSDF valdybos skyriuose. Sistema dalinai yra įdiegta 27 skyriuose. Priėmimo – perdavimo aktai yra pasirašyti dėl 9 skyrių. AB „Alna” pateiktoje 2002-10-14 – 2002-11-29 pažangos ataskaitoje nurodyta, kad yra pasirašyta 10 darbų priėmimo – perdavimo aktų. Nurodyta, kad galutinai baigti diegimo darbus šiuose skyriuose nėra galimybės dėl to, kad VSDFV nesudarė sąlygų pilnai atlikti skyrių duomenų centralizavimą. Dar 6 skyriuose mokėjimai vykdomi su įdiegta taikomąja sistema, 4 – baigiama bandomoji eksploatacija, 7 – pasiruošta bandomajai

eksploatacijai, 6 – vykdomas skyriaus darbuotojų mokymas, neatlikus bandomojo duomenų perkėlimo.

Informacinių technologijų ekspertai dr. A.Mitašiūnas ir dr. S.Ragaišis 2002-12-11 pateikė VSDFV išvadas dėl Sodros išmokų sistemos diegimo sutarties AB „Alna“ vykdymo eigos. Jose nurodoma, kad AB „Alna“ atsilikimą nuo diegimo darbų grafiko motyvuoja tuo, jog:

- nebuvo paruošta Centrinė duomenų bazė, būtina VSDFV teritorinių skyrių centralizavimui;
- buvo vėluojama skyriams pateikti kompiuterinę techniką, skirtą darbui su diegiama sistema;
- sistema nebuvo pilnai paruošta diegimo darbų vykdymui bei bandomajai eksploatacijai;
- daugelio skyrių didelė dalis specialistų, kurie dirbs su taikomąja sistema, visai neturi praktinių darbo Windows aplinkoje įgūdžių.

VSDFV Informacinės sistemos duomenų tvarkymo skyriaus specialistai su AB „Alna“ pateiktomis pastabomis nesutinka. Ekspertai pažymi, kad VSDFV ISDT skyriaus specialistų prieštaravimai nėra pakankamai argumentuoti ir pagrįsti, kai kurie faktai pateikiami tendencingai.

Pastebėjimas: VSDFV nebuvo laiku tinkamai pasiruošusi išmokų sistemos diegimui.

Ekspertai nurodo AB „Alna“ darbo trūkumus:

- teritorinių skyrių darbuotojams trūksta informacijos apie konkrečių diegimo darbų eigą;
- trūksta praktinės pagalbos, sprendžiant iškilusias problemas;
- nepakankama vartotojų apmokymo kokybė;
- trūksta perkeliamų duomenų analizės ir detalesnio nagrinėjimo priežasčių, dėl kurių duomenys negali būti perkelti į naują sistemą.

Pastebėjimai: 1. AB „Alna“ vėluoja atlikti sistemos diegimo darbus. Išanalizavus susirašinėjamą tarp AB „Alna“ ir VSDFV dėl sutarties vykdymo, galima teigti, kad abi šalys dalinai nevykdo savo įsipareigojimų arba vėluoja juos vykdyti laiku, todėl viso projekto įgyvendinimas atsilieka nuo numatyto grafiko.

2. VSDFV skyrių darbuotojų apklausa parodė, kad perėjimas prie naujos sistemos vyksta ne itin sklandžiai, vargina skyrių darbuotojus, tačiau noras pereiti prie naujosios sistemos yra pakankamai motyvuotas.

AB „Alna“ yra įsipareigojusi apmokyti vartotojus dirbti su naująja sistema. Darbuotojų apmokymas vyksta jų darbo vietoje, kartais prašoma kelių teritorinių skyrių darbuotojų susirinkti viename iš skyrių

Pastebėjimas: VSDFV skyrių darbuotojų apklausa parodė, kad daugelis darbuotojų nebuvo pakankamai apmokyti dirbti su naująja sistema laiku.

Informacinių technologijų ekspertų dr. A.Mitašiūno ir dr. S.Ragaišio 2002-12-08 išvadose dėl AB „Alna” pateiktos duomenų perkėlimo iš FoxPro į Oracle duomenų bazę programinės įrangos vertinimo teigiama, kad susirašinėjimas tarp VSDFV ir AB „Alna” bei problemų aptarimas vyksta abstrakčiame lygyje, dauguma pateikiamų teiginių yra tik iš dalies teisingi, nes trūksta sistemingos padėties analizės. Ekspertai daro išvadą, kad klausimas dėl duomenų perkėlimo programinės įrangos kokybės yra atviras, nes tėra pavieniai prieštaringi faktai, o sisteminga analizė neatlikta. Šiuo metu jau yra VSDFV paruošta neperkeltų pensijų bylų ir nekokybiškų asmenų bei organizacijų duomenų centrinėje duomenų bazėje statistika, kurią AB „Alna” turėtų išnagrinėti ir pateikti argumentuotas išvadas. Tada bus galima objektyviau įvertinti duomenų perkėlimo kokybę.

2002-06-27 Valstybės kontrolė „Informacinių sistemų taikomosios programinės įrangos priežiūros paslaugos įsigijimo ir vykdymo VSDFV veiklos audito” ataskaitoje konstatavo, kad nėra nustatytas darbų pasidalinimas tarp VSDFV informatikos specialistų ir UAB „Etnomedijos intercentras” ir atsakomybės, susijusios su informacinės sistemos saugumu, ribos. Nevedama apskaita, kurioje fiksuojama faktinė priežiūros darbų apimtis.

Atsižvelgdamas į minėtas pastabas, VSDFV direktorius D.Prevelis 2002-10-09 įsakymu Nr.502 patvirtino 2001-10-09 VSDFV ir UAB „Etnomedijos intercentras” sutarties vykdymo priežiūros komitetą, paskyrė už sutarties vykdymo priežiūrą atsakingus asmenis ir patvirtino sutarties vykdymo priežiūros priemonių planą. Sutarties priežiūros schema analogiška 2002-09-30 VSDFV direktorius D.Prevelio įsakymu Nr.484 patvirtintame sutarties su AB „Alna” Nr.ISS/2002-05D/103-69 vykdymo priežiūros priemonių plane numatytai schemai. Iš esmės nesiskiria ir sutarties vykdymo priežiūros komiteto sudėtis bei atsakingi asmenys.

Iki minėto įsakymo priėmimo buvo vadovaujamosi 2002-07-22 VSDFV direktoriaus pavaduotojos l. e. direktoriaus pareigas Č.Zabulėnienės įsakymu Nr.365 patvirtinta informacinės sistemos programinės įrangos pakeitimų įgyvendinimo tvarka bei kompiuterinių išteklių naudojimo tvarka.

2002-10-15 VSDFV direktorius D.Prevelis ir UAB „Etnomedijos intercentras” direktorius V.Nacvalovas pasirašė VSDFV informacinės sistemos priežiūros darbų reglamentą Nr.103-215, kuriame detalizuota šalių atsakomybė, priežiūros darbų atlikimo tvarka, apskaita, kontrolė ir kt.

Pastebėjimai: 1. Tik praėjus beveik metams po 2001-10-09 sutarties Nr.103-257 tarp VSDFV ir UAB „Etnomidijos intercentras” dėl VSDFV informacinės sistemos taikomosios

programinės įrangos priežiūros pasirašymo bei Valstybės kontrolei pateikus savo pastabas, pradėta rūpintis tinkamu sutarties priežiūros vykdymo organizavimu.

2. 2002-07-22 VSDFV direktoriaus pavaduotojos l. e. direktoriaus pareigas Č.Zabulenienės įsakymu Nr.365 patvirtinta informacinės sistemos programinės įrangos pakeitimų įgyvendinimo tvarka bei kompiuterinių išteklių naudojimo tvarka, VSDFV direktoriaus D.Prevelio 2002-10-09 įsakymu Nr.502 patvirtintas 2001-10-09 VSDFV ir UAB „Etnomedijos intercentras“ sutarties vykdymo priežiūros komitetas bei sutarties vykdymo priežiūros priemonių planas, 2002-10-15 VSDFV direktorius D.Prevelio ir UAB „Etnomedijos intercentras“ direktoriaus V.Nacvalovo pasirašytas VSDFV informacinės sistemos priežiūros darbų reglamentas Nr.103-215 sudarė sąlygas fiksuoti vykdytojo atliekamus darbus ir kontroliuoti atliekamų darbų kokybę.

Informacinių technologijų ekspertų dr. A.Mitašiūno ir dr. S.Ragaišio 2002-12-08 išvadoje dėl taikomųjų sistemų priežiūros sutarties su UAB „Etnomedijos intercentras“ vykdymo, nurodoma, kad pakeitimų taikomosiose sistemose darymas ir UAB „Etnomedijos intercentras“, ir VSDFV informacinės sistemos duomenų tvarkymo (toliau – ISDT) skyriaus specialistų jėgomis yra nepagrįstas tiek formaliu (prieštarauja priežiūros sutarčiai ir darbų reglamentui), tiek dalykiniu (sąlygodamas papildomas problemas), tiek ir ekonominiu (fiksuotas abonentinis mokestis turi būti maksimaliai išnaudotas) požiūriu. Ekspertų išvadas pagrindžia tai, kad:

1. VSDFV ISDT skyriaus specialistai darė kai kuriuos pakeitimus savo jėgomis, nors taikomųjų sistemų priežiūra pagal 2001-10-09 sutartį Nr.103-257 buvo perduota UAB „Etnomedijos intercentras“ ir už tai mokamas abonentinis mokestis minėtai firmai.

2. 2002-07-22 direktoriaus pavaduotojos l.e. direktoriaus pareigas Č.Zabulenienės įsakymu Nr.365 patvirtintos VSDFV informacinės sistemos programinės įrangos pakeitimų įgyvendinimo tvarkos 5 str. yra numatyta, kad ISDT skyrius pats vykdo užsakymą arba perduoda jį realizuoti kitoms įstaigoms, atliekančioms darbus pagal sutartis su VSDFV. Toks poreikis (t.y. daryti pakeitimus ISDT skyriaus specialistų jėgomis) nėra pagrįstas, nes ISDT skyriaus raštuose yra teigiama, kad VSDFV neišnaudoja abonentinio mokesčio, kurį moka UAB „Etnomedijos intercentras“ už atliekamą taikomųjų sistemų priežiūrą, todėl logiška yra didinti užsakymų kiekį UAB „Etnomedijos intercentras“, o ne atlikinėti darbus patiems. 2002-10-15 VSDFV informacinės sistemos priežiūros darbų reglamente numatyta ISDT skyriaus specialistų pareiga atlikti modifikuotos programinės įrangos įdiegimo darbus, o pakeitimų kūrimą bei programinės įrangos priežiūrą gali atlikti tik UAB „Etnomedijos intercentras“ specialistai.

3. Taikomųjų sistemų pakeitimų darymas abiejų šalių specialistų sąlygoja išsamios dokumentacijos, atitinkančios aktualią sistemos būseną, nebuvimą, nes ne visi pakeitimai yra dokumentuojami.

Pastebėjimas: pakeitimų taikomosiose sistemose darymas tiek VSDFV ISDT skyriaus, tiek UAB „Etnomedijos intercentras” specialistų yra nepagrįstas formaliu, dalykiniu bei ekonominiu požiūriu.

Vykdamas VSDFV taikomųjų sistemų priežiūrą, UAB „Etnomedijos intercentras” 2002 m. rugpjūčio mėn. buvo pateikti 4 nauji užsakymai, rugsėjo mėn. – 12, spalio – 25 nauji užsakymai. 2002-12-06 perdavimo –priėmimo akte yra nurodyti UAB „Etnomedijos intercentras” spalio mėn. atlikti darbai: pilnai atlikti 6 užsakymai; buvo tęsiamas 7 užsakymų vykdymas; pradėti vykdyti 25 nauji užsakymai. Spalio mėn. atlikta darbų už 97125,00 Lt (925 val.* 105 Lt).

Pastebėjimas: užsakymų skaičius UAB „Etnomedijos intercentras” nuolat didėja, bet atliekamų darbų apimtys dar nesiekia abonentinio mokesčio dydžio (113280,00 Lt).

Iš 22 užsakymų, pateiktų laikotarpyje nuo 2002-08-08 iki 2002-10-03, laiku atlikti 3 užsakymai (13,6%). UAB „Etnomedijos intercentras” prisiima sau kaltę dėl 18 (94,7%) užsakymų įvykdymų vėlavimo atvejų, bet nurodo, kad 8 (42,1%) vėlavimai buvo dėl to, kad nustatyti nerealiūs užsakymų įvykdymo terminai. 2002-11-22 raštu Nr.204-46-4695 VSDFV kreipėsi į UAB „Etnomedijos intercentras” su reikalavimu sumokėti 203677,44 Lt delspinigių. UAB „Etnomedijos intercentras” su reikalavimu mokėti delspinigius nesutinka ir 2002-11-26 rašte Nr.111-S/24 nurodo darbus, kurių neatliko pati VSDFV: neinventorizuota aktuali programinė įranga; neperduota informacinės sistemos programinės įrangos dokumentacija; užsakymai formuojami abstrakčiai, dėl to tenka darbus perdaryti ir pildyti.

Pastebėjimai: 1. UAB „Etnomedijos intercentras” vėluoja laiku atlikti didžiąją dalį užsakymų.

2. Tarp šalių vyksta ginčas dėl delspinigių, nes abi šalys turi pastabų viena kitai dėl netinkamo sutarties vykdymo.

2002-10-15 VSDFV informacinės sistemos priežiūros darbų reglamento 6 punkte yra numatyta, kad vykdytojo paskirti asmenys pasirašo konfidencialumo pasižadėjimus, kurių forma pateikiama 1 priede. Vykdytojo paskirti asmenys 2002 m. spalio 15-21 dienomis pasirašė konfidencialumo pasižadėjimus. 2002-07-22 VSDFV direktoriaus pavaduotojos l. e. direktoriaus pareigas Č.Zabulėnienės įsakymu Nr.365 patvirtintos kompiuterinių išteklių naudojimo tvarkos 6 punkte nurodyta, kad naudoti sistemos resursus galima tik pasirašius konfidencialumo pasižadėjimus. Įsakymo vykdymo kontrolė pavesta direktoriaus pavaduotojai I.Pocevičienei.

Pastebėjimai: 1. Iki 2002-10-21 asmenys, dalyvaujantys VSDFV informacinės sistemos priežiūros darbų vykdyme, darbus vykdė pažeisdami 1996-06-11 Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo Nr.I-1374 21 str. 5 d. reikalavimus, t.y. raštu nebuvo įsipareigoję saugoti asmens duomenų paslaptį.

2. VSDFV atsakingi asmenys nesiėmė veiksmų tinkamai asmens duomenų apsaugai užtikrinti.

2002-04-15 VSDFV ir „UAB „Baltic Amadeus“ priežiūros ir remonto sutarties Nr.415-102 4.12 punkte yra numatyta, kad šalys ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po sutarties pasirašymo paskiria savo įgaliotus atstovus, atsakingus už sutarties vykdymą. VSDFV auditoriams nepateikė dokumento, įrodančio, kad tokie asmenys yra paskirti.

Pastebėjimas: VSDFV nėra paskirti asmenys, atsakingi už 2002-04-15 VSDFV ir „UAB „Baltic Amadeus“ priežiūros ir remonto sutarties Nr.415-102 vykdymo priežiūrą.

2002-04-15 VSDFV ir „UAB „Baltic Amadeus“ priežiūros ir remonto sutarties Nr.415-102 4.21 punkte yra nurodyta, kad vykdytojas įsipareigoja tiekti atsargines dalis tos dienos mažiausiomis kainomis, esančiomis Lietuvos Respublikoje. Užsakovas gali reikšti vykdytojui motyvuotas pretenzijas dėl atsarginių dalių ir/arba eksploatacinių medžiagų kainų. VSDFV pastabų dėl atsarginių dalių kainų vykdytojui nėra pareiškusi. VSDFV nepateikė dokumentų įrodančių, kad VSDFV yra paskirti asmenys, kurie sektų atsarginių dalių rinkos kainas ir lygintų jas su UAB „Baltic Amadeus“ tiekiamų dalių kainomis. 2002 m. gegužės – lapkričio mėn. VSDFV įsigijo iš UAB „Baltic Amadeus“ atsarginių dalių ir medžiagų už 450952,66 Lt.

Pastebėjimas: VSDFV nėra tinkamai prižiūrimas 2002-04-15 VSDFV ir „UAB „Baltic Amadeus“ priežiūros ir remonto sutarties Nr.415-102 vykdymas, nes nebuvo atliekami rinkos tyrimai ir nebuvo tikrinama ar UAB „Baltic Amadeus“ atsargines dalis ir medžiagas tiekia žemiausiomis kainomis Lietuvoje.

Tai įrodo ir faktas, kad 2002-10-25 raštu Nr.14-17135 VSDFV Vilniaus miesto skyriaus vedėjo pavaduotojas G.Kaziukonis informavo l.e. direktoriaus pareigas Č.Zabulėnienę apie tai, kad UAB „Ciklonas“ siūlo mažesnes kasečių užpildymo kainas nei UAB „Baltic Amadeus“. VSDFV 2002-11-21 kreipėsi į UAB „Sinerta“, UAB „Kopijavimo sistemos“, UAB „Ciklonas“, UAB „Tibora“ bei UAB „Baltic Amadeus“ su pasiūlymu pateikti tam tikrų atsarginių dalių bei eksploatacinių medžiagų kainas. VSDFV šiuo metu analizuoja gautus pasiūlymus. Iš pateiktų pasiūlymų matosi, kad UAB „Baltic Amadeus“ siūlomos kainos daugelyje pozicijų nėra žemiausios (pvz.: 4 modifikacijų kasečių lazeriniams spausdintuvams užpildymą UAB „Baltic Amadeus“ siūlo atlikti už 407,92 Lt, o UAB „Tibona“ tų pačių modifikacijų lazerinių spausdintuvų kasečių užpildymą Vilniaus mieste siūlo atlikti už 259,60 Lt, t.y. 36% pigiau; dviejų modifikacijų faksimilinio ryšio aparatų kasečių užpildymą UAB „Baltic Amadeus“ siūlo atlikti už 66,70 Lt, o UAB „Tibona“ tą pačią paslaugą Vilniaus mieste siūlo atlikti už 54 Lt, t.y. 19% pigiau).

Pastebėjimai: 1. Iki 2002-11-21 VSDFV nevykdė rinkos tyrimų, siekdama įsitikinti, kad UAB „Baltic Amadeus“ dalis ir eksploatacines medžiagas tiekė mažiausiomis kainomis.

2. Išnagrinėjusi gautus pasiūlymus ir nustačiusi, kad UAB „Baltic Amadeus” tiekė atsargines dalis ir eksploatacines medžiagas ne žemiausiomis Lietuvoje kainomis, VSDFV pagal 2002-04-15 sutarties 4.21. punktą gali kreiptis su motyvuota pretenzija į UAB „Baltic Amadeus” ir vienašališkai nutraukti sutartį remiantis sutarties 12.11. punktu.

IŠVADOS

1. VSDFV nėra vieningos sudarytų viešųjų pirkimų sutarčių vykdymo kontrolės sistemos.

2. Iki 2002 m. spalio mėn. iš esmės nebuvo kontroliuojamas informacinių paslaugų sutarčių vykdymas.

3. Tiekėjai vėluoja vykdyti savo sutartinius įsipareigojimus, bet VSDFV negali taikyti sutartyse numatytų sankcijų, nes ir pati vėluoja vykdyti kai kuriuos savo sutartinius įsipareigojimus.

4. Iki 2002-10-21 asmenys, dalyvaujantys VSDFV informacinės sistemos priežiūros darbų vykdyme, darbus vykdė pažeisdami 1996-06-11 Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo Nr.I-1374 21 str. 5 d. reikalavimus, t.y. raštu nebuvo įsipareigoję saugoti asmens duomenų paslaptį.

AUDITO IŠVADOS

Išvados dėl viešųjų pirkimų organizavimo

Viešųjų pirkimų procesas VSDFV dalinai yra reglamentuotas 2001-11-08 VSDFV direktoriaus D.Prevelio įsakymu Nr.951 patvirtintame valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos darbo reglamente. Dalis su viešaisiais pirkimais susijusių funkcijų yra numatyta atskirų skyrių nuostatuose. Auditorių nuomone, VSDFV nereglamentuojami svarbūs viešųjų pirkimų organizavimo proceso elementai:

- pirkimų planavimas;
- pirkimo proceso dalyvių veiksmų koordinavimas;
- pirkimo proceso kontrolė;
- informacijos apie viešuosius pirkimus kaupimas ir analizavimas atliekant rinkos tyrimus;

IŠVADA

Viešųjų pirkimų organizavimo procesas VSDFV reglamentuotas nepakankamai.

Išvados dėl viešųjų pirkimų komisijų sudarymo ir viešųjų pirkimų procedūrų laikymosi

Viešuosius pirkimus VSDFV vykdo tam pirkimui sudaryta komisija, skiriama VSDFV direktoriaus įsakymu. Analizuojant viešųjų pirkimų komisijų sudėtis pastebėta, kad į komisijas:

- visada įtraukiami teisės bei buhalterijos specialistai;
- itin retai įtraukiami perkamų prekių ar paslaugų specialistai.

Kiekvienu atveju yra tvirtinamas viešojo pirkimo konkurso komisijos darbo reglamentas, kuriame yra nurodoma užduotis, funkcijos, teisės ir pareigos, darbo organizavimo tvarka. Viešojo pirkimo komisijos pirkimus atlieka vadovaudamosi darbo reglamentu, viešųjų pirkimų įstatymu bei kitais norminiais aktais, reglamentuojančiais viešuosius pirkimus. Išnagrinėjus viešųjų pirkimų procedūras, pastebėti trūkumai:

- neskelbiami išankstiniai informaciniai pranešimai apie numatomus pirkimus;
- neteisingai pasirinktas pirkimo būdas;
- pirkimo objektui neteisingai priskiriamas pirkimo kodas;
- kai kurie kvalifikaciniai reikalavimai (būtinybė konkurso dalyviui turėti ne mažiau kaip 5 gerai valstybine kalba kalbančius specialistus) galėjo diskriminuoti konkurso dalyvį iš užsienio valstybės;
- neteisingas tiekėjų atitikimo kvalifikaciniais reikalavimams vertinimas;
- pasiūlymų, neatitinkančių konkurso techninių reikalavimų, neatmetimas ;
- nesilaikoma viešųjų pirkimų įstatyme numatytų terminų;

IŠVADA

Vykdamas viešuosius pirkimus VSDFV neretai pažeidžiami viešųjų pirkimų įstatymo bei kitų norminių aktų, reglamentuojančių viešuosius pirkimus, reikalavimai:

1. VSDFV pažeidė tuo metu galiojusio Viešųjų pirkimų įstatymo:

- 26 straipsnio 6 dalies reikalavimą: nevertinti tiekėjo (rangovo) UAB „Etnomedijos intercentras“ pasiūlymo, kaip neatitinkančio konkurso dokumentacijoje nurodytų kvalifikacinių reikalavimų;
- 18 straipsnio 2 dalies reikalavimą pateikti konkurso dokumentus tiekėjams (rangovams) ne vėliau kaip per 6 dienas nuo jų paraiškos gavimo dienos;
- 26 straipsnio 2 dalies 2 punktą, reikalaujantį atmesti konkurso dokumentuose nurodytų reikalavimų neatitinkančius pasiūlymus;

2. VSDFV pažeidė Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-12-30 nutarimu Nr.1503 „Dėl ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijų nustatymo metodikos patvirtinimo“ patvirtintos Ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo vertinimo kriterijų nustatymo metodikos 3 punkto reikalavimą, draudžiantį tiekėjo (rangovo) kvalifikaciją charakterizuojantį parametą (patirtį, atliekant sistemų diegimo darbus) laikyti pirkimo objekto (taikomosios sistemos diegimo paslaugos) parametru.

3. UAB „Elsis” įteikti VSDFV direktoriaus dar nepatvirtinti, t.y. neturintys juridinės galios konkurso dokumentai.

4. VSDFV 2002 m. gegužės – lapkričio mėn. laikotarpiu iš UAB “Baltic Amadeus” įsigijo detalių ir medžiagų, reikalingų kompiuterinės ir biuro įrangos priežiūrai vykdyti, už 450952,66 Lt ne konkurso būdu.

Išvados dėl sudarytų sutarčių vykdymo ir priežiūros

Baigus viešųjų pirkimų procedūras su konkurso nugalėtoju yra pasirašoma sutartis. Analizuojant pasirašytų sutarčių vykdymo priežiūrą pastebėta:

- sutarčių vykdymo priežiūra reglamentuota tik dalinai;
- kai kurių sutarčių vykdymo priežiūrai kuriami sutarties vykdymo priežiūros komitetai;
- iki 2002 m. spalio mėn. informacinių paslaugų tiekimo sutarčių vykdymas iš esmės nebuvo kontroliuojamas;
- kai kurie tiekėjai vėluoja vykdyti savo sutartinius įsipareigojimus, bet VSDFV negali taikyti sutartyse numatytų sankcijų, nes ir pati vėluoja vykdyti kai kuriuos savo sutartinius įsipareigojimus;
- iki 2002-10-21 asmenys, dalyvaujantys VSDFV informacinės sistemos priežiūros darbų vykdyme, darbus vykdė pažeisdami 1996-06-11 Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo Nr.I-1374 21 str. 5 d. reikalavimus, t.y. raštu nebuvo įsipareigoję saugoti asmens duomenų paslaptį.

IŠVADOS

- 1. VSDFV nėra vieningos sutarčių vykdymo kontrolės tvarkos.**
- 2. Iki 2002 m. spalio mėn. iš esmės nebuvo kontroliuojamas informacinių paslaugų sutarčių vykdymas.**
- 3. Kai kurie tiekėjai vėluoja vykdyti savo sutartinius įsipareigojimus, bet VSDFV negali taikyti sutartyse numatytų sankcijų, nes ir pati vėluoja vykdyti kai kuriuos savo sutartinius įsipareigojimus.**
- 4. Informacinių sistemų taikomosios programinės įrangos priežiūros paslaugas VSDF valdyboje 2001-10-09 pradėjus teikti privačioms įmonėms, priežiūros išlaidos galėjo padidėti vidutiniškai nuo 43 tūkst. iki 61 tūkst. Lt per mėnesį. Padidėjusia išlaidų suma gali būti padaryta žala VSDF valdybai.**
- 5. Iki 2002-10-21 asmenys, dalyvaujantys VSDFV informacinės sistemos priežiūros darbų vykdyme, darbus vykdė pažeisdami 1996-06-11 Lietuvos Respublikos**

asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo Nr.I-1374 21 str. 5 d. reikalavimus, t.y. raštu nebuvo įsipareigoję saugoti asmens duomenų paslaptį.

REKOMENDACIJOS

Išanalizavę VSDFV atlikto audito rezultatus, viešųjų pirkimų proceso ir sudarytų sutarčių vykdymo priežiūros tobulinimui siūlome:

1. Organizuoti viešųjų pirkimų sisteminį planavimą ir šio plano vykdymo kontrolę.
2. Prieš skelbiant konkursus dėl darbų ar paslaugų pirkimo, išanalizuoti galimybę panaudoti tuo metu turimus išteklius – personalą, techninę įrangą, medžiagas ir pan.
3. Nustačius būtinybę pirkti paslaugas ar darbus iš išorinių tiekėjų, ištirti atitinkamoje rinkoje nusistovėjusias kainas, pasitelkiant galimai didesnę šaltinių kiekį. Gautą informaciją fiksuoti dokumentuose ir panaudoti vertinant konkursinius pasiūlymus, siekiant taupaus ir efektyvaus lėšų panaudojimo.
4. Išsamiau reglamentuoti viešųjų pirkimų organizavimą, pirkimo sutarčių derinimą ir pasirašymą.
5. Užtikrinti teisės aktų, reglamentuojančių viešųjų pirkimų vykdymo tvarką, reikalavimų vykdymą.
6. Detaliau reglamentuoti sudarytų pirkimo sutarčių vykdymo kontrolę.
7. Užtikrinti asmens duomenų apsaugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų vykdymą VSDF valdyboje.

Veiklos audito 4 – ojo departamento:

vyresnysis valstybinis auditorius

Alenas Gumuliauskas

valstybinis auditorius

Arūnas Tamulis

Informacijos valdymo departamento direktoriaus pavaduotojas

Artūras Sadauskas

Su ataskaita susipažino:

direktoriaus pavaduotoja l. e. direktoriaus pareigas

Česlava Zabulėnienė